S.ÜSTÜNGEL
Savaş Yolu
Nazım Hikmet'in önsözüyle
140 sayfa, 15 TL
Konuk Yayınları PK. 749 Sirkeci-İSTANBUL

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SOMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN
19 Ağustos 1977 Pazartesi
250 Krs

ŞANLI 1 MAYIS
1 Mayıs 1977'nin tüm görkemini yansıtan ve işçi sınıfının yükselen hareketini belgeleyen kitap
Olayın Türkiye'deki ve dış dünyadaki yankıları...
Kanlı saldırıya tepkiler... 116 adet 4 renkli resim
Birinci hamur kâğıda ofset baskı, 208 sayfa, 30 lira
KONUK YAYINLARI P.K.749 Sirkeci- İSTANBUL

Ordu üst kademeleriyle ilgili tartışmalar alevleniyor mu?

Musa Öğün'e göre Askeri Şura kararları geçersiz!

● EMEKLİ KORG. ÖĞÜN VE AVUKATI EMİN DEĞER ORG. ADNAN ERSÖZ'ÜN, KKK'NA VEKÂLETEN ŞURA TOPLANTISINA KATILMASINI YASADIŞI BULUYORLAR

HABER MERKEZİ

Ağustos sonunda görünüşe göre "kendiliğinden" çözüme bağlanan ordu üst kademelerinin atama, tayin, terfi ve emeklilik işlemleri emekli Korgeneral Musa Öğün'ün iddiaları ile yeniden alevlenme eğilimini gösteriyor. Emekli Korgeneral Musa Öğün 7 Gün dergisine verdiği özel demeçte, Yüksek Askeri Şura'nın 3 Ağustos toplantısında Şura'nın asil üyelerinin yanı sıra vekillerinin de katıldığını ileri sürdü. Öğün bu durumda Şura kararlarının geçersiz olduğunu savunuyor.

12 Mart döneminde TRT Genel Müdürlüğü yapan, 12 Mart Muhtırası'nın radyodan okunmasını sağlayan General Öğün, bilindiği gibi daha sonra çeşitli görevlerde bulundu ve son olarak Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Namık Ersun'un önderlik ettiği iddia edilen ve 5 Haziran seçimleri öncesinde gerçekleştirileceği ileri sürülen sağcı darbeye adı karıştı, daha sonra da emekliye ayrıldı.

Öğün'ün iddialarını, 12 Mart döneminin bir başka ünlü ismi ve Öğün'ün avukatı Emin Değer de benimsedi. Değer ve Öğün iddialarını ağırlıklı olarak Emekli Orgeneral Adnan Ersöz'ün Şura toplantılarına Kara Kuvvetleri Komutanı'na vekâleten katılmasına dayandırıyorlar. Değer ve Öğün, emekli Orgeneral Ersöz'ün toplantıya ancak I. Ordu Komutanı olarak katılabileceğini savunuyorlar. Bu arada Öğün 5 Haziran seçimlerinden önce emekliye ayrılan Kara Kuvvetleri eski Komutanı Orgeneral Namık Kemal Ersun'un da yeniden görevine dönmesi gerektiğini söyledi.

● Haberi orta sayfada

Hükümet yerel seçimleri ertelemeye çalışıyor

● MC birleşik oy pusulalarının seçim gününe yetişmeyeceğini bahane ediyor

ANKARA (İSTA)

İkinci MC Hükümetini oluşturan partilerin mahallî seçimleri ertelemek çabasında oldukları, bu amaçla da CHP yetkilileri ile temas olanaklarını aradıkları bildiriliyor. Alınan bilgiye göre İkinci MC yetkilileri yerel seçimlerin ertelenmesi için birleşik oy pusulalarının hazırlanmasının zamanında bitemeyeceğini bahane edeceklerdir. Konuyla ilgili olarak İSTA muhabirinin sorularını cevaplayan Ecevit hükümetinin Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, hükümetin zamlar nedeniyle tedirgin olduğunu, bu nedenle de halka hesap vermekten kaçmak için yerel seçimleri erteleme eğilimi içine girebileceğini belirtti.

● Haberi orta sayfada

BELEDİYE BAŞKANI ADAYLARI İÇİN KARAR ALACAK OLAN CHP GENEL YÖNETİM KURULU "ECEVİTSİZ" TOPLANIYOR

ANKARA (İSTA)

CHP Genel Yönetim Kurulu bugün Ecevit'siz olarak toplanıyor. CHP Genel Başkanı'nın Danimarka gezisinde bulunması dolayısıyla katılmayacağı toplantıda yerel seçimlerde izlenecek politikanın karara bağlanacağı bildirildi. Ancak bazı kaynaklar toplantıda, CHP'li belediye başkan adaylarının da saptanması olasılığına değiniyorlar. Ecevit'in katılmadığı bir toplantının Ali Topuz-Orhan Eyüboğlu kanadının hakimiyeti altında geçeceğine dikkat çekiliyor ve özellikle Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana belediye başkan adayları konusunda parti tabanının desteğini kazanan adayların elenmesinden endişe ediliyor.

CHP Genel Yönetim Kurulu'nun "Ecevitsiz" toplantısında ayrıca Küçük Kurultay tarihinin saptanacağı da bildirildi.

Bilindiği gibi, İstanbul'daki örgüt toplantısında belediye başkanlığına İsvan'a karşı aday gösterilmeye çalışılan CHP İl Başkanı Aytekin Kotil'in kontrol ettiği 15 ilçe başkanı, İsvan aleyhinde bazı girişimlerde bulundular. Tabanda ciddiye alınır hiç bir etkinlikleri olmadığı ısrarla belirtilen 15 ilçe başkanının iddialarının, toplantıda tayin edici rol oynaması olasılığı parti içinde ciddi endişelere yol açıyor.

Carter Komünist Partinin ortak olacağı bir Batı Avrupa ülkesinin NATO'da kalabileceğini söyledi

LONDRA - (A A)

Amerikan Başkanı Carter, bir Batı Avrupa Ülkesinde Komünist Parti'nin iktidara ortak olmasının o ülkenin NATO'dan ayrılmasını gerektirmeyeceğini söylemiştir.

● Haberi orta sayfada

SAĞMALCILARDA OLAY SONA ERDİ

Komando tutuklular Savcıyı ölümle tehdit etti.

Polis cezaevine girerken gaz maskesi kullandı...

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul Sağmalcılar Cezaevinde tutuklu bulunan komandoların, kadınlar koğuşuna girmesi üzerine başlayan olaylar dün sona ermiş ve aralarında adi suçluların da bulunduğu 102 mahkum çeşitli illere sürgüne gönderilmiştir. Olaylar üzerine Adalet Bakanı Necmettin Cevheri de İstanbul'a gelmiştir. Sürgüne gönderilen komando mahkumlar, cezaevi arabalarına bindirilirken, Cumhuriyet Savcısı Tevfik Özkan ve Başgardiyan Hasan Şimşek'i ölümle tehdit etmişlerdir.

Başlayan olayları yatıştırmak için polis ve jandarma kuvvetlerinin aldıkları önlemlerin dün sabah arttırıldığı görülmüş, bu arada Adalet Bakanı Necmettin Cevheri de İstanbul'a gelmiştir.

Jandarma birliklerinin tutukluları arabalara bindirdiği sırada, komando tutuklular Savcı ve Başgardiyanı ölümle tehdit etmişlerdir. Komandolar, Cumhuriyet Savcısı Tevfik Özkan'ı daha önce Taksim'de dövdüklerini söylemişler ve "Hâlâ uslanmadı", bundan sonra öğrencilerle değil, savcı ve yargıçlarla uğraşacağız" demişlerdir.

Olayların sona ermesinden sonra, 27 komando ve adi tutuklunun Bursa'ya, 25'inin İzmit'e sürgün edildiği belirtilmiş, Afyon ve Eskişehir'e de 25'er tutuklunun gönderildiği bildirilmiştir.

TABAN FİYATLARINI PROTESTO MİTİNGİ CEYHAN'DA YAPILDI

● ADAKOBİRLİK BAŞKANI CHP MİLLETVEKİLİ TARHAN "EMPERYALİZME, FAŞİZME KARŞI OLAN HERKESİN ÖRGÜTLENMESİ VE DEMOKRATİK SAVAŞIM VERMESİ GEREKLİ"

● ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ADANA ŞUBESİ BAŞKANI ÖZDEMİR: "BİZİM KİTABIMIZDA HAKLARIMIZI SÖKE SÖKE ALACAĞIZ YAZIYOR"

CEYHAN (İSTA)

KÖY-KOOP öncülüğünde düzenlenen "Taban Fiyatlarını Protesto Mitingi" dün çok sayıda üreticinin katılmasıyla Ceyhan'da yapıldı. Saat 11.00'de Ceyhan'ın girişinde köylerinden traktörlerle gelen üreticilerin oluşturduğu büyük kalabalık yürüyüşe geçti. Mitingte konuşan KÖY-KOOP Genel Başkan Yardımcısı ve CHP Milletvekili Nedim Tarhan, çıkar çevrelerinin yoksul köylüyü topraksızlaştırmak borçlandırmak istediğini, tüm bunlara karşı örgütlü savaşım verilmesi gerektiğini söyledi. Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi Başkanı Akın Özdemir de "Bizim kitabımızda haklarımızı söke söke alırız diye yazıyor. Dünya 24 saat baskıya, zulme, sömürüye vura vura dönüyor" şeklinde konuştu.

● Haberi orta sayfada

İZLENİM

Üreticiler ve UDC

Süleyman COŞKUN

● Orta Sayfada

Danimarka Sosyal Demokrat Partisinin Kongresinde konuştu

Ecevit: "Dünya adaletli gelişme isteğinin baskısı altındadır"

● Ecevit, Danimarka ve Norveç'deki Türk işçilerinin sorunları konusunda görüşmelerde bulundu

HABER MERKEZİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit Kopenhag'da Danimarka Sosyal Demokrat Parti Kongresinde bir konuşma yaparak "bütün dünya şimdi daha çok özgürlük ve daha adaletli gelişme isteğinin baskısı altındadır" demiştir.

CHP Genel Başkanı bu isteğin demokratik sol ya da sosyal demokrat yolla karşılanabileceğini öne sürmüş "Başaracağız çünkü başarmak zorundayız" şeklinde konuşmuştur.

● Haberi orta sayfada

İKD, DGM direnişinin yıldönümünde demokratik güçleri UDC saflarında birleşmeye çağırdı

İSTANBUL (İSTA)

İlerici Kadınlar Derneği (İKD) Genel Başkanı Beria Onger Devlet Güvenlik Mahkemeleri DGM'nin kaldırılması için yapılan direnişin birinci yıldönümü dolayısıyla basına ve kamuoyuna bir açıklama yapmış, tüm ulusal demokratik güçleri DGM'nin tekrar çıkmasına ve MC'ye karşı UDC'de birleşmeye çağırdıklarını söylemiştir.

Hükümetin ODTÜ Mütevelli Heyetininin çalışmalarını engellediği belirtildi

● "Öğretim üyeleri, ODTÜ'nün yeniden açılmasına karşı değildir"

ANKARA (ANKA)

ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği Başkanı Doçent Yakup Kepenek, ODTÜ'nün yeniden eğitime başlaması için öğretim üyelerinin karşı bir tavır içinde olmalarının düşünülemeyeceğini söylemiştir. Kepenek, dün yaptığı açıklamada, ODTÜ Mütevelli Heyeti'nin hükümetin bir kısım üyeler üzerinde oluşturduğu baskılar sonucunda çalışamaz duruma geldiğini savunmuş, "ODTÜ'nün yeniden eğitime açılması, çeşitli önlemler alınması ve hükümetin Mütevelli Heyeti'nin çalışmalarını engellemekten kaçınması ile sağlanabilir" demiştir.

ODTÜ Mütevelli Heyeti'nin tüm üyelerine üniversitede yeniden eğitimin başlaması için çalışma imkânı verilmesi gerektiğini belirten Kepenek, hükümetin Mütevelli Heyeti ile ilgili tartışmalara son vermesi gerektiğini de belirtmiştir.

Sümerbank Kayseri Fabrikasında 28 işçi işten çıkarıldı

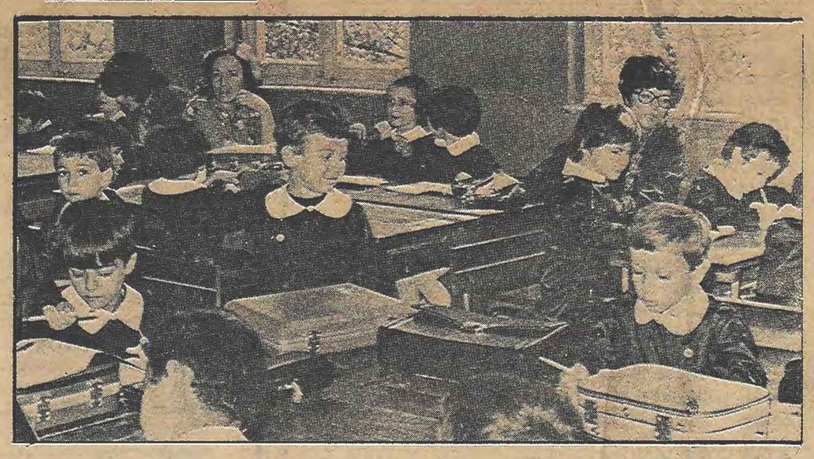
● Teksif Sendikası, işverenin tutumunu onaylıyor

KAYSERİ (ANKA)

Sümerbank Kayseri Pamuklu Sanayii Müessesesinde çalışan 28 işçi, diğer işçileri "kanunsuz eyleme teşvik ettikleri" iddiasıyla işten çıkarılmıştır.

TEKSİF Sendikası ile Sümerbank işvereni arasında yapılan 7'nci dönem toplu iş sözleşmesindeki yeni hakları yetersiz bulan ve sendikalarının gereği gibi haklarını koruyamadığını belirterek 24 saat işi bırakan 2700 fabrika işçisinden 28'i işveren tarafından çıkarılmıştır. TEKSİF Sendikası Kayseri Şubesi Başkanı Tahir Horoz, çıkarılan işçilerin işverene karşı değil, sendikaya karşı direnmiş olmaları, bu arada fabrikaya da büyük zarar vermeleri nedeniyle haklı olarak çıkarıldıklarını iddia etmiştir.

Sümerbank Pamuklu Sanayii Müessesesinde çalışan 2700 işçi 10 gün önce sendikalarının toplusözleşme süresini üç yıla çıkarmasını ve alınan ücret zammının diğer işyerlerine oranla çok düşük olduğunu söylemişler ve, "Sendikamız bizi sattı. İşverenle işbirliği yaptı" diyerek 24 saat işbaşı yapmamışlardı.

12 bin 430 öğretmen açığı var

İLKOKULLAR BUGÜN AÇILIYOR

ANKARA (İSTA)

İlkokullarda bugün yeni öğrenim yılının başlayacağı, bu arada ilkokul öğretmen açığının 12 bin 430'a ulaştığı bildirilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri, ilkokul öğretmeni açığının, lise mezunları ile kapatılmasıyoluna gidileceğini ifade etmişlerdir.

ÖĞRETMEN SAYISI YETERSİZ

Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri, bu yıl ilkokullarda toplam 5 milyon 861 bin öğrencinin okuyacağının anlaşıldığını, ancak öğretmen sayısının yetersiz olduğunu açıklamışlardır.

● Haberi orta sayfada

Son petrol zammı ile yabancı petrol şirketlerine 190 milyon kâr sağlandı

CHP-MSP döneminde yabancı şirketlerin elde ettiği kâr ile, İkinci Cephe Hükümeti zamanındaki kârları büyük farklılık gösteriyor

ANKARA (ANKA)

Petrole yapılan yeni zamlarla yabancı petrol şirketlerine 190 milyon lira kâr sağlandığı bildirildi. "Umut" gazetesinin haberine göre yabancı petrol şirketlerinin geçen yılki düzeyde satış yapmaları halinde son zamlar nedeniyle bu yılki brüt kârlarını 250 milyon lira arttıracak. Gazete ayrıca yabancı petrol şirketlerine CHP-MSP ortaklığı döneminde ton başına bırakılan gelirler toplamıyla, İkinci Cephe Hükümetinin son kararı ile saptanan gelirler toplamı arasındaki büyük farkı bir tablo ile gösteriyor.

Haberi orta sayfada

CHP'li Eyüboğlu: MC aracı ile üreticiyi aynı kaba koyuyor"

ANKARA (İSTA)

CHP Genel Sekreteri Orhan Eyübağlu 2. MC Hükümeti'nin her şeye zam getirirken aracıların ve stokçuların kârlarını arttırmayı, emekçilerin ise gelirlerini azaltmayı hedef tuttuğunu belirtmiş, MHP'li Ticaret Bakanı'nın pamuk üreticisini aracılarla aynı kefeye koyduğunu söylemiştir.

Eyübağlu dün verdiği demeçte, MHP'li Ticaret Bakanının pamuk üreticilerine ödenecek parayı bile çok gördüğünü söylediğini hatırlatarak, "MHP'li bakan pamuk üreticisinin hakkını niçin vermediklerini, Cephe Hükümetinin aracıya ve stokçuya milyonlarca lira vergi iadesi yaptığını söyleyip, bunu mazeret olarak gösterebilmekte, pamuk üreticisi ile aracıyı aynı kefeye koyabilmektedir" demiştir.

Faşizmin maddi kökenleri

Özlem ÖZGÜR

Tarihin yinelendiği hiç görülmedi. Bundan böyle de görülmeyecek. Ne var ki, bu gerçek, geçmişte olanları gözardı etmemiz anlamına alınmamalı. Tam tersine, içinde bulunduğumuz koşulları gerçek bir biçimde değerlendirebilmek, tarihin ileriye dönen çarkını hızlandırabilmek için, geçmişi iyi bilmek, iyi değerlendirmek gerek.

Sözgelimi, faşizm olgusu, dünyada ilk kez 20. yüzyılın ilk çeyreğinde ortaya çıktı. Ve faşizm, ikinci büyük savaşla birlikte yenildi. Ne var ki, bugün dünyanın pek çok yerinde faşizm tehlikesi kol geziyor. Birçok ülkede de, faşizmin açık tedhişçi diktatorası egemenliğini sürdürüyor. Günümüz Türkiye'sinde de, faşizm tehlikesi her zamankinden daha büyük.

1920'lerde ortaya çıkan faşizm olgusunun, günümüzde değişik ülkelerde, değişik biçim ve yöntemlerle yeniden hortlar görünmesi, tarihin yinelenmesi anlamına değil elbet. Bu olgu, ancak öz olarak niteliği değişmeyen, "belli tarihsel bir sürecin" devamı olarak yorumlanabilir. Demek ki, ancak, faşizmi oluşturan öznel ve nesnel koşulların varlığını sürdürmesiyle açıklanabilir. Bu nedenle de, dünyada ve ülkemizde faşizmi geriletmek, tümden ortadan kaldırabilmek için, onu oluşturan öznel ve nesnel koşulları iyi bilmek, iyi değerlendirmek gerekiyor. Tarihi bilmenin önemi ve gereği de, bu noktada ortaya çıkıyor.

Faşizmin dünyada ilk kez, 20. yüzyılın birinci çeyreği içinde görüldüğünü söyledik. Bunun nedeni anlaşılmaz değil: Yirminci yüzyılın başlarında dünya kapitalist sisteminde oluşan kimi koşullar, faşizmin maddi temellerini de hazırladı. İlk kez, 19. yüzyılın son çeyreği ve 20. yüzyılın başlarında, dünya kapitalist sisteminin serbest rekabetçi dönemi kesinlikle sona erdi. Kapitalizmin son aşaması olan bu yeni dönem ekelleşme ve bir avuç tekelin dünyayı paylaşma olgusu (emperyalizm), kapitalizmin bunalımlarını da yoğunlaştırdı...

Bir yandan, tekelleşmeyle birlikte enflasyon, işsizlik, üretim ve yatırım yetersizliği, dünyanın dört bir yanını kapladı. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası, tekeller ve gelişmiş kapitalist ülkeler arasındaki çelişkiyi, çatışmaya değin götürdü. Milyonlarca insanın ölümü ve milyarlarca liralık maddi değerlerin yok olmasıyla sonuçlanan Birinci Büyük Savaş bu nedenle çıktı. Kuşkusuz, savaşın tek çıkış nedeni bu değildi. Tekelci sermaye, ulusal düzeyde iyice keskinleşen sınıf çelişkilerini de, çıkaracağı bir dünya savaşıyla ikinci plana atmak istemişti. Çarlık Rusyası'nın birinci büyük savaşa katılmasının asıl nedeni budur.

Öte yandan, kapitalizmin hızla gelişen bunalımlarına koşut olarak, başta işçi sınıfı olmak üzere çalışanların ve tüm ara katmanların kapitalizme olan güven duyguları da iyice sarsılmaya başladı. İşçi sınıfının, politik-ekonomik örgütlenme düzeyi ve savaşımı, dünyanın dört bir yanında hızla yükselmeye başladı. Grevler ve kitle hareketleri, her yana yayıldı. Açıkçası, gerek ulusal düzeyde, gerekse uluslararası düzeyde ülkeleri yönetemez bir duruma düştü. Birinci Büyük Savaş da, emperyalist-kapitalist sistemin bunalımlarını ertelemeye yetmedi. Ertelemek bir yana, Birinci Büyük Savaş la birlikte emperyalist-kapitalist sistem önemli kalelerinden birini kaybediyor e ve Ekim 1917'de Çarlık Rusyası'nda devrim gerçekleşiyordu. Bu yeni durum, elbe ki, emperyalist-kapitalist sistemin bunalımlarını bir kat daha derinleştiriyordu.

Demek ki, faşizmin maddi koşulları, tümüyle emperyalist-kapitalist sistemin bunalımlarından ve açıkçası tekelci sermayenin sosyal, ekonomik ve politik açılardan ülkeyi yönetemez bir duruma düşmesinden kaynaklanıyor. Ve bu nedenle de, faşizm, bir burjuva demokrasisinin yerini; burjuvazinin en gerici, en şöven ve en emperyalist kesimi olan tekelci sermayenin, açık tedhişçi diktatorasının almasıdır. Faşizm, kimilerinin sandığı gibi, asla ve asla "proleterya ve burjuvazi gibi temel iki sınıf üstünde duran" bir devlet egemenliği biçimi değildir. Faşizm, kimilerinin de savunduğu gibi, iktidarı ele geçirmiş "devlet mekanizmasını elinde tutan" bir küçük burjuva egemenlik biçimi hiç de değildir. Kimileri de, faşizmi, bir deli ya da maceracılar grubunun devlet aygıtını ele geçirmesi olarak yorumluyor. Bazıları ise, faşizmi, demokrasiye inanmayan şu ya da bu kesimden kimselerin, devlet gücünü ele geçirmesi sanıyor.

Bu görüşlerin tümü de yanlış. Bu görüşler, faşizmin gerçek sınıfsal içeriğini örtbas ediyor, onu kitlelerden gizliyor. Faşizmin doğrudan doğruya kendisi, tekelci sermayenin açık diktatoraya dayanan egemenliğidir. Faşizm, bir avuç tekel dışında tüm insanlığı ezer. Ve nihayet Dimitrov'un deyimiyle "faşizm, sermayenin emekçi kitlelere giriştiği, en acımasız bir saldırıdır. Faşizm, önüne geçilmez bir şövenizm ve yağma savaşıdır. Faşizm, kudurgan bir gericilik ve karşı devrimdir. Faşizm, işçi sınıfı ile bütün emekçilerin en azgın düşmanıdır."

Faşizm, tekelci sermayenin, başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm öteki sınıf ve katmanlar üzerindeki açık terörcü diktatorası olunca, apaçık bellidir ki, dünyadan faşizm olgusu ya da faşizm tehlikesinin tümden ortadan kaldırılabilmesinin yolu, ancak onun maddi koşullarının tümüyle ortadan kaldırılmasından geçecektir. Bu ise kısaca, gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde, tekelci sermayenin ekonomik ve politik egemenliğine son vermek demek. Bu nedenle de, anti-faşist savaşım, anti-tekelci ve anti-emperyalist savaşımla birlikte yürütülmek zorunda.

Tüm bu söylenenlerden, kimi mekanik sonuçlar çıkarılmaması için, birkaç noktaya açıklık kazandırmak gerekiyor. İlk kez, hiç kuşku yok, faşizmin belli maddi koşullarının ortaya çıkışı, her seferinde tekelci sermayenin faşizmi gerçekleştirebileceği anlamına alınmamalı. Tekelci sermayenin faşizmi getirebilmesi için, bir yandan orta katmanların, gençliğin, ordunun ve işçi sınıfının en azından bir bölümünün, faşizmden yana tavır alması gerekir. Öbür yandan da, anti-faşist güçlerin bilinçsizlik, örgütsüzlük, yanlışlık v.b. nedenler yüzünden, anti-faşist, anti-tekelci ve anti-emperyalist bir cephe oluşturamamaları gerekir. Tarih, bu türden yanılgıların, özellikle de sosyal demokrasiden gelen yanılgıların örnekleriyle dolu...

İkinci kez, faşizm tehlikesinin tümden ortadan kaldırılabilmesi için, bir avuç tekelci sermayenin dünya yüzündeki ekonomik ve siyasal egemenliğine son vermek gerekir, dedik. Bu bir anlamda, emperyalist-kapitalist sistemin tümden ortadan kaldırılması demek. Ne var ki, emperyalist-kapitalist sistemi tümden ortadan kaldırmadan önce de, faşizm geriletilebilir. Yenilebilir ve bir faşizm olasılığı tümüne yakın bir ağırlıkla ortadan kaldırılabilir. Bu ise, emperyalist-kapitalist sistemin sonunun iyice yaklaştığının bir göstergesi olacaktır. Bunu söyleyebilmek için, maocu, trockist, goşist ve her türden bozguncu akımlara karşın, pek çok neden var. Bu nedenler, başta Sovyetler Birliği ve Dünya Sosyalist Sistemi olmak üzere, uluslararası işçi sınıfının ve kurtuluş savaşı veren güçlerin, anti-tekelci, anti-emperyalist ve anti-faşist savaşımlarının her geçen gün daha da büyük boyutlara ulaşmasıdır.

Bu yazının amacı, faşizmin maddi kökenlerini ve kimi özelliklerini fazla ayrıntılara girmeden açıklamaya çalışmaktı. Ne var ki, pek çok soru ortada kaldı. Bu, herşeyden önce, faşizm denen olgunun, tüm ayrıntılarıyla küçük bir makalede açıklanmasının olanaksız oluşundan ileri geliyor. Örneğin, faşizm tekelci sermayenin açık diktatorası olunca, nasıl oluyor da orta katmanlar, gençlik ve hatta işçi sınıfının bir bölümü faşizmden yana tavır alabiliyor?.. Tekelci sermaye, faşizmi getirebilmek için, nasıl bir taktik uygulıyor? Anti-faşist güçlerin, faşizmin gelmesine dolaylı yardımcı olan yanılgıları nedir? Bu konuda, özellikle sosyal demokrasinin yanlışlıkları nedir? Türkiye'de durum nedir?.. Faşizmin maddi koşulları var mıdır? Anti-faşist cephenin oluşması hangi aşamadadır? Ve bunlar gibi pek çok sorun yanıt bekliyor. Tüm bunların her biri, başka yazıların konusu olacak ve önümüzdeki haftalarda bunları yanıtlamaya çalışacağız.

Politika'DAN MEKTUP VAR

BİR EKMEK, BİR POLİTİKA

Dünkü Politika'nın sağ üst köşesinde bir açıklama, bir duyuru vardı. Zorunlu bir açıklama. Bugünden itibaren Politika'nın 2,5 liraya satılacağını bildiriyordu. Zorunlu dedik, zorunlu olduğu kadar zorlu da. Zamların geniş emekçi kitleler üzerinde yarattığı "şok" sürüyor. Kışbaşında işçiler, memurlar, esnaflar, zenaatkarlar, yoksul köylüler, hatta orta sınıfların hemen hemen tümü iyi yaşamanın" değil "yaşamanın" hesabını yapıyor. Bu pahalılık cehenneminde Politika gibi "alınteri ile geçinenlerin gazetesi" olan bir yayın organının da zam yapması zorunlu ama, bunu duyurmak işi oldukça zorlu.

Ancak hayat dayatmıştır. Dünkü gazetemizde kısaca açıklandı. Biraz daha ayrıntısına girelim. Gazetelerin kullandığı bobin kağıdının tonu 4.500 liradan 6.500 liraya yükseldi. Gazetede kullanılan ofset mürekkeplerine son altı ayda yapılan zam yüzde 42'yi buldu. Gazetenin vazgeçilmez hammaddesi olan film fiyatlarındaki artış daha da kıyıcı, yüzde 80'e yaklaşıyor. Hele filmlerin bir bölümünü, parayla da olsa bulmak olanaksız halde. Karaborsanın egemenliği sürüyor bu alanda. Dahası, İstanbul dışındaki okurlara gazeteyi ulaştırmak için THY'nın kargo servisi kullanılıyor, THY'nin yaptığı zamların yüzde 95'i bulduğu ise biliniyor.

Bu büyük zam furyası gazete maliyetlerini bir anda olağanüstü etkiledi. Bütün gazeteler şimdilik 250 kuruşa çıktılar. Şimdilik dedik. Gerçekten de şimdilik. Zam furyası sürüyor çünkü. Eğer zamların birsüre sonra belli bir düzeyde "oturacağını" varsayarsak, gazetelerin fiyatlarının da ancak o zaman sağlıklı bir şekilde hesaplanabileceği çıkar ortaya.

İşte bu zorunlukoşullar altında Politika Gazetesi de fiyatını artırdı. Bugünden itibaren Politika 250 kuruş. Yani bir ekmek fiyatı. Üstelik açık kalplilikle belirtmek isteriz ki Politika henüz yeni fiyatına layik bir gazete olmadı. Haftalar dır planladığımız, geçen sohbetlerimizde kısaca duyurmaya çalıştığımız "atılım" ın sonunda, ancak o zaman "layık" olacağı umudundayız.

"Politika 2,5 lira" dedik. Ekledik, "yani bir ekmek fiyatı" dedik. Eğer Politika'yı ekmek kadar vazgeçilmez, ekmek kadar zorunlu bir ihtiyaç haline getirebilirsek, yapılan zammın okuyucularımızın gözünde haklılık kazanacağını sanıyoruz. Çabamızın yönü bundan böyle budur. "Bir ekmek, bir Politika" diyoruz. Ve Politika'yı ekmek kadar zorunlu bir ihtiyaç haline getirmek savaşımı veriyoruz.

Bu mümkün mü? Elbette mümkün. 3 Ekim 1977 günü sizlere sunacağımız Politika gazetesi ile bu hedefe çok yaklaşacağımız inancındayız. O gündensonra her geçen gün daha mükümmel, daha eksiksiz ve daha vazgeçilmez bir Politika gazetesi sunacağız sizlere.

Mümkün dedik, ama kolay diyemiyoruz. Zorlu, çok zor. Önce bu bir parasal sorun. Büyük basın tekellerinin at oynattığı ve egemenlik kurduğu bir ülkede, haftanın altı günü sekiz sayfa yedinci gün sekiz sayfayla birlikte sadece iki sayfalık bir ekle on sayfa yayınlanan bir gazetenin aşması gereken en önemli sorun: parasal'...

Sonra dağıtımsorunları var. Bir örnek verelim. Yalnız İstanbul'da, belediye sınırları içinde yaklaşık 6.500 gazete bayii var. Herbirine günde 10 gazete verilse, yalnız İstanbul içine 65 bin gazete dağıtılması gerekiyor. Varın ötesini siz hesaplayın.

Bir de ofset tekniği gibi tamamen ithalata dayalı bir basım tekniğinin getirdiği aşılması güç zorluklar var. Bu döviz darboğazında, gün geliyor ki gazeteyi "çıkarabilmek" bile başarı sayılıyor.

Ama buna rağmen Politika 3 Ekim atılımından zaferle çıkacağına inanıyor. Sergilediğimiz güçlüklerin üstüne, sosyalistlerin, ilericilerin en güçlü silahıyla, yaratıcılık, çalışkanlık ve demokrasiyi koruma, toplumsal ilerlemeye engel olan her gücü kırma kararlılığı ile gideceğiz. Evet tek silahımız var ama inanıyoruz ki silahların en güçlüsüdür bu.

3 Ekim günü yepyeni bir Politika sunmaya çalışacağız sizlere. Her gün fırıncıya, bakkala "bir ekmek ver" diyenlerin, gazete bayiine de "bir Politika ver" demelerini sağlayacak içerikte bir Politika sunmaya çalışacağız.

"Bir ekmek, bir Politika" dedik. Fiyatıyla bu oldu. Şimdi içeriği, haberleri, yazarları, yorumları ile böyle olmaya çalışıyor Politika.

3 Ekim'den itibaren yepyeni bir Politika. Ekmek kadar vazgeçilmez bir Politika Gazetesi yani...

Haftaya yeni bir sohbette buluşmak dileğiyle...

FİYATLAR NİÇİN YÜKSELTİLİR?

Ücretlerin ve malların fiyatının durağan olduğu bir ekonomi kurulamaz mı? İşçi, memur, emekli maaşları, üretilen mallar, yıllarca aynı fiyatlarla alınıp satılamaz mı? Bu düzende hayır

Faik AKÇAY

Fiyat; değerin parayla anlatımıdır. Mal ve hizmetlerin değiştirme değerlerinin parayla dile getirilişidir. Mallar arasındaki alım-satım oranının belirtisidir.

Klasik ekonomi anlayışında, ekonomi bilimi "fiyat bilimi" olarak tanımlanır. Günlük yaşamımızda karşılaştığımız fiyatların oluşmasını anlayabilmek için Orhan Hançerlioğlu'nun EKONOMİ SÖZLÜĞÜ'ne göz atmak yararlı olacaktır.

"Fiyat, parayla dile getirilmiş değiştirme değeridir. Bununla beraber fiyat, değer değildir ve bir malın gerçek değerini dile getirmez. Pazarda on kuruş fiyatla satılan bir malın gerçek değeri bu fiyatın altında ya da üstünde olabilir. Aranım ve sürümün dalgalanmaları, para hareketleri fiyatı etkiler ve gerçek değerin altına indirip üstüne çıkarabilir. Fiyat bir miktar malla bir miktar para arasında kurulan bir ilişkiden ibarettir. Bu ilişki, insanlar arasında, gerçek değeri belirtmeye eğilimli koşullarda kurulabileceği gibi istek ve ihtiyaç gibi psikolojik ve fizyolojik etmenlerin etkisiyle de kurulabilir. Ekonomi dışı psikolojik ve fizyolojik etmenlerin rol oynadığı hallerde toplumsal bir gerçek olan değer, mallarla paralar arasında bir ilişkinin dile getirilişi olan fiyatı belirlemez. Elinde eşsiz bir pul bulunan bir pul satıcıyle o pul koleksiyonun da eksik bulunan bir pul koleksiyoncusu arasında kararlaştırılan fiyat, bu durumdadır ve satıcının spekülasyon yeteneğiyle alıcının istek ve ihtiyacına bağlıdır. Bu örnekte fiyat o pulun gerçek değeriyle belirlenmemiştir. Bir ayna bir kalemden on misli fiyata satılıyorsa o aynaya harcanan toplumsal emek o kaleme harcanan toplumsal emekten on misli fazla demektir. Değer, toplumsal olarak belli bir miktar iş saatidir. Anamalcı (kapitalist) ekonomi düzeninde fiyat, özel mülkiyet ve kâr amacıyla yapılan teşebbüs serbestliğiyle birlikte üç temel etmenden biridir..."

GERÇEK DEĞER

Anamalcı ekonomi düzeninde fiyatlar malların gerçek değeri olamamaktadır. Bir konut yapılacak arsayı alan kapitalist sözgelimi bu arsayı 100.000 TL. alıp birkaç gün sonra bunu 200.000 TL.'na satma olanağı bulabilmektedir. Bu olgu fiyatların mal ve hizmetlerin gerçek değeri üzerinden alım-satıma konu olduğunu kesinlikle yalanlamaya yeter.

Emekçi kesim, ürettiği mal ve hizmetler karşılığında belli bir ücret alır. Üretilen bu mal ve hizmetler, emekçilere verilen ücretin çok üstünde bir değerle tüketicilere satılır. Arada kalan "artı değer" bu mal ve hizmetin üretiminde emeği olmayan kapitalistindir.

ÖZEL MÜLKİYET DÜZENİ

Toplumların biçimlenişini üretim ilişkileri belirler. Fiyat sistemi toplumsal ilişkilerin kaynağıdır. Toplumda trafik lambalarının görevini yapar. Bu ilişkiler özel mülkiyet düzeninin de belirleyicisidir. Fiyat artışları özel mülkiyet düzenini pekiştirir. Üretim araçlarına sahip olan kapitalistlerin çıkarlarına yarar. Emekçi ve halk yığınlarının zararına olur. Fiyat artışlarıyla varsıllar (zenginler) daha zengin olurken yoksullar biraz daha yoksullaşırlar.

Bir konutun değeri 400.000 TL'dan 700.000 TL'na fırlayınca aradaki 300.000 TL. hiç bir emek harcamadan gelir elde eden yurgüncuya yarayan haksız bir gelirdir. Kapitalist bu haksız geliri bir yılda, bazen birkaç ayda değişen fiyatlarla elde eder. İşçi, emekçi, memur ve halk yığınları bu aradaki açıklığı aldıkları ücretlerle 40 yılda kapatamaz. Bu dengesiz gelişme, anamalcı ekonomi düzeninin işlevini, özel mülkiyet düzeninin niteliğini belirleyen somut bir örnektir.

ANAMALCI GELİR DAĞILIMININ AHLAK ANLAYIŞI

Anamalcı ekonomi düzeninde, gelir dağılımının ahlak, acıma duygusu gibi değer yargıları yoktur. Mal ve hizmetler paranın olduğu yere akar. Veremli bir yoksul çocuğun yaşamını sürdürebilecek sütü alıp içemezken, burjuva kedileri sütle beslenir. Yoksul aile tencereleri aylarca et yüzü göremezken bir avuç varsılın köpekleri biftekle karnını şişirir. Muş'un, Ağrı'nın köylerinde grip salgınından ölenler hacoya okunurken, sosyete hanımlarının tekirleri, finoları başlarından eksik olmayan doktor ve ilaçlarla iyileşirler. Bu oluşumlar anamalcı ekonomi düzeninin ortaya koyduğu gerçeklerdir.

KISIR DÖNGÜ

Fiyat ayarlamaları, enflasyon, toplumsal sınıfların gelir dağılımındaki paylarını yeniden dengeler. Kapitalistler emekçilere verdikleri ücretleri türlü oyunlarla geri alırlar. Bir işçinin ayda 100 adet gömlek diktiğini düşünelim. İşçi sendikalar aracılığıyla aylığına 300 TL. zam almış olsun. Önceki aylık ücreti de 4000 TL. olsun. Bu durumda gömleklerin işçilik gideri 43 TL.dır. İşveren işçinin aylığına 300 TL. zam yapınca bunu bahane ederek gömleklerin fiyatını 25 TL. artırınca işçiye 300 TL. verip diğer tüketicilerden 2500 TL. alacaktır.

Fiyat yükselmesinin nedenini, bu örnek bütün açıklığıyla ortaya koyar kanımca. Haksız kazanç elde edenlerin, kazançlarını sonsuz yapma peşinde koşanların bir oyunudur fiyat artışları.

İşçi ücretlerine, hammaddelere yapılan zamlar, malların fiyatı artırılarak tüketicilere yansıtılır. Emekçilerin bu oyunu anlamamaları için, çağu kez toplumsal sınıflar arasındaki alım-satım işlerine bilinçli tuzaklar kurulur. Sözgelimi kırsal kesim emekçilerinden ucuz alınan mallar, kent emekçilerine yüksek fiyatlarla; fabrikalarda çalışanlara verilen düşük ücretlerle üretilen mallar da kırsal kesimin yoksul halkına değerinin çok üstünde fiyatlarla satılır. Bu oyun halk yığınlarının üretim ilişkilerini anlamasını bir derece önler.

Bu ilişkiler içinde çalışanlarla çalıştıranlar; yönetenlerle yönetilenler, özde değişmeden süren bir kısır döngü içinde didinip dururlar. Sınıflar arasındaki gelir dağılımın adaletsizliği sürüp gider.

DENGELİ BİR EKONOMİ DÜZENİ YÜRÜTÜLEMEZ Mİ?

Ücretlerin ve malların fiyatının durağan olduğu bir ekonomi düzeni kurulamaz mı? İşçi, memur, emekli maaşları, üretilen mallar yıllarca aynı fiyatlarla alınıp satılamaz mı?

Sorunun yanıtını bir örnekle vermeye çalışalım. Dengeli bir fiyat sisteminin bulunduğu ekonomilerde mal ve hizmetler yerinde sayan fiyatlarla değişime konu olabilir. Ama böyle olunca kapitalistler haksız gelir elde edemezler. Talan, yağma, vurgunculuk olmaz böyle bir düzende.

Bir arsa alım-satımcısını düşünelim. Bir tarlayı 100 bin TL.'na alıp, normal kâr haddini kullanarak 115 bin TL.'na satsın. Bu işi yılda on kez yapabilsin. Bu emlâkçının yıllık geliri 150.000 TL. olacaktır. Fiyat artışlarıyle aynı işi yapan bir kişi 100.000 TL.'na aldığı bir tarlayı parsellere bölerek 500.000 TL.'na satma olanağı bulduğu zaman yılda 4 milyon TL. kazanacaktır. Görülüyor ki fiyat artışları kendiliğinden oluşan bir ekonomik olgu değildir. Bilinçli olarak hazırlanan, halkı, emekçiyi soyma tuzağı, haksız alın teri dökmeden gelir sağlama aracıdır.

BİR BAŞKA ÖRNEK

Elinde 100.000 metre kumaş bulunan bir kumaş tüccarını düşünelim. Kumaşların metresini 60 TL.'dan alıp 70 TL.'na satsın. Bu işi bir yılda yapmış olsun. Bir yıldaki geliri bir milyon TL. olacaktır. Fiyat artışlarıyle kumaşın metresi 90 TL.'na çıkarılınca tüccarımız metre başına 10 TL. yerine 30 TL. gelir sağlayacak ve yıllık geliri bir milyon yerine 3 milyon TL. olacaktır.

AYAK OYUNLARI

Ulusumuzun yararına düzenleme getirdiklerini söyleyenlerin ayak oyunlarıdır fiyat artışları. Bu örnekler fiyat artışlarının niçin yapıldığını, kimlere yarar sağladığını açıklığıyle sergiler kanısındayım. Bugünlerde kamuoyunda tartışılan fiyat ayarlamaları bir zorunluğun sonucu mudur, yoksa halkı daha çok soymak için düzenlenmiş oyunların yeniden sahnelenmesi midir? Soruları yukarıdaki örneklerle açıklığa kavuşur.

Politika'nın "grevdeki maden işçileri ile dayanışma" kampanyası

Dayanışma kampanyasına katılanlar toplanan paraları Yapı ve Kredi Bankası İstanbul Barbaros Bulvarı—Şubesinde 920036—8 ve Türkiye İş Bankasının Barbaros Bulvarı Şubesinde TAS—G/110 numaralı hesaplara yatırınız

GENEL TOPLAM : 4.263.780.66

Banka makbuzunun tarih ve numarasıyla birlikte katılanların

Dünkü Toplam: 4.262.845.66

KIRKLARELİ SSK İŞÇİLERİNİN FİTRELERİ		Selami Üstündağ	30 "
Ali İhsan Eker	75 TL.	Zeynep Üstündağ	30 "
Basri Cebeci	100 "	Erdoğan Çekinmez	25 "
Önder Ellez	50 "	Cevdet Atasoy	25 "
Cemile Peran	25 "	Çiçek Sunal	50 "
Mehmet Küçük	30 "	Hüseyin Topalar	20 "
Yaşar Kutluk	10 "	Müjgan Erkan	30 "
Rıfat Mert	30 "	Kadir Genç	15 "
Yılmaz Kömürcü	90 "	Nezih Hızır	20 "
İsmail Uysal	50 "	Canan Çevikkaya	10 "
Muammer Koz	50 "	Kemal Şen	50 "
Metin Özten	20 "	Şükran Türkyılmaz	20 "
İlyas Bilir	30 "	Hüseyin Durmaz	10 "
Bülent Dayan	20 "	Mahire Başkaya	20 "

Bugünkü Toplam 935.00

DİKKAT

Dayanışma kampanyamıza, yukarda yazılı banka şubelerine para yatırılırken karışıklığa meydan vermemek için banka makbuzları üzerine "grevdeki maden işçileriyle dayanışma kampanyası" ibaresinin yazdırılmasını özellikle rica ederiz

Politika okurları yazıyor

Haydi Dayanışmaya

İcikler Köyü ilerici gençleri adına

Niyazi UYAR

MC'nin tekrar iktidara gelmesiyle, 5 Haziran öncesiki karanlık günler geriye geldi.

Gün geçmiyor bir ilerici, bir sosyalist, faşist kurşunlara hedef olmasın. Gün geçmiyor bir banka soyulmasın, bir cinayet olmasın, bir dernek bombalanmasın. Tüm bunlar olağan hale geldi.

MC ile birlikte halkımızın temel gereksinme maddelerine yüzde 100 zam yapıldı, işsizlik görülmemiş boyutlara ulaştı. Devlet bütçesinin ağır darbelerle aldığı yaralar gün geçtikçe sızısını artırıyor.

MC'nin kurulmasıyla işbirlikçi tekelci burjuvazi, yani MESS, işçi sınıfımıza emekçi halka Ulusal Demokratik savaşımın öncülerinden DİSK'e saldırısına yeni yeni yöntemler getiriyor. Bu durumu gördükçe ve MESS'in uzlaşmaz tavrı artıkça grevler grevleri doğuruyor. Ama dayanışmamız ileri boyutlara ulaşıyor. Almanya'daki Fransa'daki, İsviçre, Hollanda'da tüm yurt dışındaki işçilerimiz tarafından destekleniyor.

Dayanışmayı engellemeye çalışan maocu hainlerin MESS ile aynı tabağa kaşık salladıkları bir kez daha gözler önüne seriliyor.

MESS sözcüsü "Dayanışma yasal değil, Maden- İş zengin dayanışmaya gerek yok" diyor.

Maocular: "Maden - İş zengin böyle bir şey gerek - siz" diyorlar.

Ama işçi sınıfının yolundan yürüyen bizleri hiç bir güç engelleyemez. Tüm halkımızı, demokrasiden yana olan ilerici, barışçı, emekten yana herkesi dayanışmaya çağırıyoruz.

Yaşasın DİSK ve Maden-İş.

Kahrolsun Sömürü Düzeni.

Politika

SAHİBİ: Politika Basım ve Yayın A.Ş. adına Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunu (DİSK) temsilen Kemal TÜRKLER

Yayın Yönetmeni: Aydın ENGİN
Yazışleri Müdürü: Aydın ŞENESEN
Teknik Yönetmen: Yavuz KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (Süleyman COŞKUN)

ADRES (İSTANBUL): Yerebatan Caddesi Tassavvaklar Sokak No: 5 Cağaloğlu
TEL: 27 77 12 27 69 09
BASKI: İstanbul Matbaası Tesisleri
ANKARA: İzmir Caddesi 20/27 Kızılay
TEL: 17 65 36 18 36 88
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.

İLAN TARİFESİ
Sütun Santimi 3. Sayfa 110 TL
İlan Sayfası 100 TL
İstanbul Baskısı 70 TL
Kitap İlanları 50 TL

Sayı: 1534 Yıl: 5 150 kuruş

Fransa'da, sol "zirve"de anlaşmaya varılamadı

SOL BİRLİK'İN DAĞILMASININ SÖZ KONUSU OLMADIĞI BİLDİRİLİYOR

Fransız Sosyalist Partisi, Komünist Parti ve Sol Radikaller, 1972'deki ortak programı güncelleştirmeye çalışıyorlar

Önümmüzdeki günlerde Sol Birlik'in üç ortağı arasında, toplantıların yeniden başlaması bekleniyor

Fransa'da, sol partiler arasındaki "Sol Birlik"in, "Ortak Programı"nı 1977 koşullarına uydurmak üzere birsüreden beri yapılmakta olan toplantıların sonuncusunda da anlaşmaya varılamadığı ve "zirve"nin şimdilikdağıldığı bildirilmiştir.

Fransız Komünist Partisi, Sosyalist Parti ve Sol Radikaller arasında üst yöneticiler düzeyinde yapılan zirveyi; Sol Radikaller oldukça gürültülü bir şekilde terk etmişlerdir. Ancak, Zirve'nin başarısızlığına rağmen, üç partinin liderlerinin Sol Birlik'in dağılmasının söz konusu olmadığı yolunda ısrarlı oldukları gözlenmektedir.

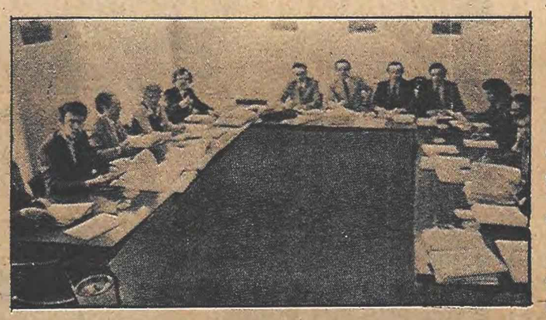
Zirve'yi terk eden Sol Radikal Parti Başkanı Robert Fabre, tarafların, aralarındaki anlaşmazlık noktaları üzerinde daha uzun düşünmeleri gerektiği görüşünde olduğunu açıklamıştır. Sosyalist Parti Lideri Mitterand ise, Zirve'den sonra yaptığı bir açıklamada, "Siyasal oyunlardan ve pazarlığın uzatılmasından" şikâyet etmiş ve partisinin yürütme komitesini bugün toplantıya çağırmıştır.

Öte yandan, Komünist Partisi Genel Sekreteri Georges Marchais, Zirve'nin başarısızlığından sonra, 15 Eylül günü yeniden toplanma çağrısına, özellikle Sosyalist Parti'nin olumlu cevap vermemesini kınamış, "Sosyalistler, ortak programın 1977 koşullarına göre güncelleştirilmesi konusundaki çalışma ve görüşmeleri sürdürmeye kararlı olduklarını gösterselerdi, Sol Radikaller de dönerlerdi" demiştir.

Özellikle Sosyalistlerle Komünistler arasında, ortak programın güncelleştirilmesi konusundaki başlıca görüş ayrılıkları sosyal siyaset, millileştirmeler ve savunma siyaseti konusundadır. Ancak, sol anlaşmazlığın bu başlıca noktalardan çok ikinci dereceden sorunlardan kaynaklandığı bildirilmektedir.

Bilindiği gibi, Fransız Komünist Partisi, Fransız Sosyalist Partisi ve Sol Radikaller arasındaki sol birliğin dayandığı "Ortak Program"1972 yılında hazırlanmıştır. Halen 1978 baharında yapılacak olan genel seçimlerde büyük bir olasılıkla iktidara gelmesi beklenen Sol Birlik, bir iktidar olasılığı karşısında, 1972 programını yeniden gözden geçirmek ve güncelleştirmek zorunluluğunu duymuş, bu amaçla ilk toplantı 31 Mayıs'ta yapılmıştır.

Halen üç parti arasında tam bir anlaşmaya varamamış olmakla birlikte, Sol Birlik'in parçalanmasının söz konusu olmadığı ve anlaşmazlıklara çözüm bulunabileceği görüşü taraflarda egemendir.

Fransa'da solun ortak programını güncelleştirme çalışmalarını sürdüren Komünist ve Sosyalist Parti ile Sol Radikal yetkililer bir toplantı sırasında..

ÇİN SİLAHLANMA YARIŞINA HIZ VERDİ

PEKİN (A.A.)

İlk atom bombasını 1964 yılında patlatan Çin Halk Cumhuriyeti 22. nükleer denemesini dün yapmıştır. Yeni Çin haber ajansının yaptığı açıklamaya göre, deneme başarılı olmuştur. Denemenin nerede yapıldığı, patlatılan bombanın gücünün ne olduğu hakkında bilgi verilmemiştir. Yeni haber ajansı denemenin yeraltında mı, yerüstünde mi gerçekleştirildiği konusunda da açıklama yapmamıştır.

Denemenin yapıldığı haberini veren ve bir basın açıklaması yapan ajans, Çin'in nükleer gücünü arttırma çabalarına devam edeceğini ve nükleer alanda çalışan bilim adamı ve teknisyen sayısının iki katına çıkartılacağını bildirmiştir.

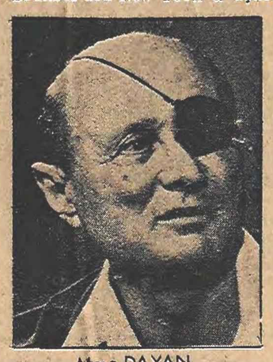
İsrail Dışişleri Bakanı bugün Carter ile görüşüyor

Moşe Dayan önce kayboldu sonra Tel-Aviv'de bulundu

PARİS - (A A)

Brüksel'den ayrıldıktan sonra kaybolan ve Paris yoluyla New York'a gideceği bildirilen Moşe Dayan beklenmedik bir şekilde bugün ülkesine geri dönmüştür.

İsrail Paris Büyükelçisinin açıklamasına göre "Moşe Dayan" Paris'te altı saat kalmış ve Başbakan Menahem Begin ile acil bir görüşme için Tel Aviv'e dönmüştür. Moşe Dayan'ın ortadankaybolması ilgi çekici olmuştur. Brüksel'den New York'a uçacağı bildirilen Moşe Dayan'ın uçağı Kennedy Havaalanına indiğinde, uçaktan Dayan'ın eşi ve yardımcıları çıkmış, Moşe Dayan'ın uçakta olmadığı anlaşılmıştır. Bayan Dayan, eşinin bir gün daha Avrupa'da kalacağını söylemiş, fakat nerede olacağını belirtmemiştir.

Moşe DAYAN

Moşe Dayan'ın yolculuğunu yarıda kesmesi, Brüksel'den ayrıldıktan sonra Paris'e ani ve gizli bir ziyaret yapması ve daha sonra İsrail'e dönüp Başbakan Begin ile görüşmesi çeşitli spekülasyonlara yolaçmıştır.

Moşe Dayan'ın ABD seyahati ve Carter görüşmesinin zamanında yapılacağı ve Pazartesi günü (bugün) Dışişleri Bakanı Cyrus Vance ile görüşeceği bildirilmiştir.

Bugün Başkan Carter ile görüşeceği bildirilen Moşe Dayan, Amerikan Başkanının önümüzdeki günlerde kabul edeceği ilk Ortadoğu ülkesi Dışişleri Bakanı olacaktır. Bu yılın sonuna kadar yapılması beklenen Cenevre Barış görüşmelerinin mutlaka yapılması için çaba harcayan Amerikan Başkanı önümüzdeki günlerde Mısır, Ürdün, Suriye ve Suudi Arabistan Dışişleri Bakanlarıyla da görüşecektir.

Pakistan' da askeri yönetim sağı tercih ettiğini açıkladı

TAHRAN (A.A.)

Pakistan askeri lideri Ziya ül-Hak'ın bir İran gazetesine verdiği mülâkat önceki gün yayınlanmıştır. Ziya ül-Hak, İran gazetesi ile yaptığı mülâkatta dokuz partiden oluşan, "Ulusal İttifak" grubunun iktidara gelmesi gerektiğini söylemiştir.

Pakistan askeri yöneticisi Zülfikar Ali Butto'nun tutuklanması konusunda bir soruya, "Eğer suçsuzluğunu kanıtlarsa serbest bırakılacak ve seçimlere katılması sağlanacaktır" demiştir.

İran'da yayınlanan "Rastakhız" gazetesi, Butto'nun tutuklanmasının İran yöneticileri ve kamuoyu tarafından iyi karşılanmadığını ve İran-Pakistan ilişkilerinde ciddi bir gerginliğin ortaya çıktığını yazmıştır.

Portekiz' de devrimin kazanımları geriliyor

Tarım işçilerine dağıtılan topraklar eski sahiplerine geri veriliyor

Portekiz Devrim Konseyi toprakların eski sahiplerine geri verilmesini resmen onayladı

Eanes

LİZBON (A.A.)

Portekiz Devlet Başkanı Antonio Ramalho Eanes'in başkanlığındaki Portekiz Devrim Konseyi topraksız tarım işçilerinin, komünistlerin etkin olduğu, devrimin ilk dönemlerinde, 1975'te el koydukları çiftliklerden bir miktar arazinin eski sahiplerine geri verilebileceği konusunda karar almıştır.

Portekiz'in Anayasa'yı korumakla görevli örgütü olan Devrim Konseyi, dünsabahın erken saatlerine kadar devam eden uzun bir toplantıdan sonra, komünistlerin şiddetli muhalefetine karşın, Parlamentodan geçen tartışmalı toprak reformu yasasının Anayasa'ya aykırı olmadığını bildirmiştir.

Sosyalist hükümetin, güneydeki Alentejo buğday kuşağındaki arazileri, eski sahiplerine iade için işaretlemeye başlaması, işçilerle polis arasında şiddetli çatışmalara yol açmış, çatışmalarda en az 70 kişi yaralanmıştı.

Hükümetin yeni politikasını uygulamak üzere kurulan altı toprak reformu merkezi 8 Eylül'de bombalı saldırıya uğrayarak tahrip edilmişti. Saldırıların sorumluluğunu kimse üstlenmemiştir ve polis soruşturması sürdürülmektedir.

Hasta sayısı 3 bin, ölü sayısı 71

SURİYE'DE KOLERADAN ÖLENLERİN SAYISI HER GEÇEN GÜN DAHA DA ARTIYOR

ŞAM - (A A) -

Ortadoğu'da kolera salgınının giderek ciddi bir tehlike halini aldığı, Ortadoğu ülkelerinin çoğunda ölü sayısının ve tespit edilen kolera hastası sayısının hızla arttığı bildirilmiştir.

Suriye'de sadece Cumartesi günü 3 kişinin öldüğü ve 900 kolera hastasının hastanelere kabul edildiği bildirilmiştir. Suriye'de bugüne kadar koleradan ölenlerin sayısı 71'e, kolera hastası sayısının ise 3.000'e ulaştığı bildirilmiştir.

Ürdün ve Lübnan'da da yeni kolera vakalarının ortaya çıkarıldığı açıklanmıştır.

Bugün bir açıklama yapan Suriye Sağlık Bakanı, ülkesinde koleranın tehlikeli düzeylere ulaştığını kabul etmiş, ancak alınan etkin önlemler sayesinde hasta sayısının hızla azalacağını ve iki hafta içinde hastalığın kökünün kazınacağını ümit ettiğini söylemiştir. Sağlık Bakanı "Kesin sonucun alınması için haç mevsiminin sonunu beklemek gerekecektir. İnsanların ülkeler arasındaki hareketi yeni bazı yakaların ortaya çıkmasına neden olabilir" demiştir.

Öteyandan, Ürdün Sağlık Bakanlığı, hacılarla ilgili yeni bazı önlemler almış, komşu ülkelerden gelecek hacıların Suriye kentlerine girmelerine izin verilmeyeceği, ancak belirli istasyonlarda eğlenmelerinin mümkün olabileceği bildirilmiştir. Komşu ülkelerden gelen hacıların getireceği sebze, meyve, süt ve yoğurdun Suriye'ye sokulmayacağı da açıklanmıştır.

Afrika Sendikalar Birliği, ABD işçilerini dayanışmaya çağırdı

LUSAKA (ANKA)

Afrika Sendikalar Birliği Örgütü, ABD işçi hareketini Güney Afrika'daki ırkçı Apartheid politikasına karşı sürdürülen mücadelede aktif bir rol almayıp, seyirci kalmayı tercih etmekle suçlamış ortak dayanışmaya çağırmıştır.

Zambiya'ya bir ziyaret yapmakta olan ABD'li işçi Yasaları ve Medeni Haklar Uzmanı Profesör William Gould ile yaptığı görüşmede, ABD Hükümetini Güney Afrika'ya yaptığı yatırımların durdurulması için gerekli her türlü çabayı göstermesini ve etkili önlemler almasını talep etmiştir.

Kuveyt' de çıldıran maymunlar iki çocuğu öldürdü

KUVEYT (A.A.)

Polisin bildirdiğine göre yedi delirmiş maymun Kuveyt hayvanat bahçesindeki kafeslerinden kaçmışlar ve iki çocuğu öldürerek Ramazan Bayramı nedeniyle hayvanat bahçesini dolduran kalabalık arasında paniğe yol açmışlardır.

Polis maymunlardan birini öldürüp ötekileri de uzun bir kovalamacadan sonra yakalayıncaya kadar maymunlar hayvanat bahçesinin sahibini de ciddi şekilde ısırarak, yaralamışlardır.

Olay Cumagünü meydana gelmiş ve kafeslerinden çıkmayı başaran "heyecanlı" maymunlar, çevrede bulunanlara saldırmışlar ve paniğe yol açmışlardır. İki çocuğun maymunların ısırmalarından öldüğü belirtilmiştir. Maymunların hangi cins olduğu belirtilmemiş, olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü kaydedilmiştir.

Torino'da La Stampa gazetesinin bürolarına bomba atıldı

TORİNO (A.A.)

Polisin bildirdiğine göre, önceki gün gece yarısından sonra, Torino'da yayımlanan, "La Stampa" gazetesinin bürolarına bomba atılmış, yaralanan olmamış, fakat patlama binada ve park edilmiş otomobillerde hasara yol açmıştır.

Görgü tanıkları üç kişinin kırmızı bir otomobille olay yerinden uzaklaştığını görmüşlerdir.

Patlamadan az sonra İtalyan Haber Ajansı ANSA'nın Torino bürosuna telefon eden bir kişi, bomba saldırısının, "Devrimci Eylem" grubunun işi olduğunu bildirmiştir. Bu örgüt daha önceden bilinmemekteydi..

La Stampa gazetesinin sahibi Fiyat otomobil şirketidir.

Dünya buğday fiyatları düşmesin diye ABD üretimi kısıyor

TEKEL KÂRLARI UĞRUNA İNSANLAR AÇLIĞA MAHKUM EDİLİYOR

Dünyada tahıl fazlası denen şey gelişmiş ülkelerde pazar sisteminin tarıma uygulanmamasından doğar

ABD'de, dev buğday işletmelerinden biri

BUNCA BUĞDAY DÜNYAYI NASIL DOYURMAZ?

Dünyada açlık, önü alınmaz bir felaket olarak sürüp gidiyor. Yoksullukla nüfus yoğunluğunun birleştiği bölgelerde ise sadece açlıktan, katlıktan, değil, kitle kırımlarından, belki de çok büyük çaplı bir "cinayet" ten söz etmek gerek.

NEDEN CİNAYET?

Bugün dünyamızda 400 milyon kişiye tersiz beslenmenin acılarını çekiyor. Açlıktan ölenlerin sayısı ise her yıl yüzbinleri bulmakta. Durum böyleyken, ABD hükümeti, 1974 yılına kadar çiftçilere, 219,5 milyon dönüm araziyi ekmemeleri (!) boş bırakmaları için 3 milyar dolar ek ödeme yaptı. 1974 yılında ise bütün gelişmekte olan ülkeleri, yoksul halkları kasıp kavuran bir katlık oldu. Dünya buğday fiyatları çok yükseldi. Bunun üzerine tarlalar yeniden tam olarak ekilmeye başlandı. 1976 yılına kadar durum biraz düzeldi, buğday üretimi arttı. 1977'de ise dünyada gerçek bir "tahıl patlaması" görüldü. Üretici ülkeler buğdaylarını dolduracak silo bulamamaya başladılar. Bu durumun en önemli sonuçlarından biri, buğday fiyatlarının (bir ağırlık birimi) 4,5 dolardan 2 dolara düşmesi oldu. Şimdi Amerikan hükümeti, yeniden üreticilere çağrılarda bulunuyor: "Tarlalarınızı ekmeyin". Bu çağrının nedeni buğday fiyatları düşünce, kapitalist ülkelerin buğday ihracatı kârlarının da azalması. Oysa üretimin 1977 yılında artması, hiçbir yoksulun yüzünü güldürmüş değil henüz. Hele beslenme yetersizliği sorununa en küçük bir çözüm bile yok ortada. İşte bütün bunlar bilinince, ister istemez "cinayet" sözcüğü akla geliyor.

Dünyada açlıktan kırılan milyonlarca insanın doyasıya yemesi beslenmesi mümkünken, tahıl kârları azalmasın diye, dünya açlığa mahkum ediliyor.

Dev tirajlı bir Batı dergisinde aynen şu satırları okuyoruz: "1960'ların geçerli bir eleştirisi, 'milyonlar açlıktan kırılırken' Amerika'nın tarım alanlarını boş bırakmaması gerekir, türünden bir eleştiriydi. Çelişki şurada ki, bu milyonlar bugün de karşımızda, belki kırılmıyorlar, fakat iyi de beslenmiyorlar. Ancak bütün dünya buğdayla kaplanmış olsaydı da bu durum değişmeyecekti, çünkü bu milyonların buğday satın alabilecek kadar paraları yok, daha doğrusu ki bu fark önemlidir. Buğdayı sunulan fiyatlardan alacak kadar paraları yok. Dünyada tahıl fazlası denen şey, gelişmiş ülkeler de pazar sisteminin tarıma uygulanmamasından doğar. Tahıl fiyatlarının doğal olarak düşmesine izin verilse yani bazı zengin ülkelerin hükümetleri, çiftçilerinin bir kısmının iflasına göz yumsalar ya da çiftçilerin istedikleri fiyatlarla serbest dünya pazarı buğday fiyatları arasındaki farkı kendi hazinelerinden ödemeyi kabul etseler bu buğday fazlası hemen tükenivirdi."

TEKELLER... TEKELLER:

Batılı "zengin ülkelerin" hükümetleri neden buğday fiyatlarını dünya serbest pazarında dalgalanmayabırakmazlar. Aslında bu, piyasanın her türlü müdahelenin dışında serbetçe gelişmesini öneren kapitalizmin mantığına da aykırı değil mi? Burada da, tekelci kapitalizmin, emperyalizmin oyun bozanlığını görüyoruz. Endüstri ürünlerinin fiyatlarını ayarlamak kolay. Dev tesisler kapitalist-emperyalist metropollerde yoğunlaştığına göre, fiyat konusunda kimseye hesap vermeleri gerekmiyor. "Bunları üretirken neler çektiğimizi biz biliriz" deyip herkesi sustura biliyorlar. Kendilerine göre ekilebilir bütün toprakların tümünün emperyalist metropollerde olmaması az gelişmiş ülkelerde veya sosyalist ülkelerde bulunması da büyük haksızlık! Ürün çok oldu mu herşey allak bullak oluyor. İşte o zaman da hükümetler işe karışıyor. Çiftçilere, "toprakları boş bırakmak" gibi parlak bir öneri götürüyor, bunun için para bile veriyorlar. Yani bir çeşit "boykot" öneriyorlar. Sonra da dev tirajlı bir dergi, "zengin hükümetlerin, üretici fiyatlarını piyasa dalgalanmalarına bırakmamalarının somut sosyo-politik nedenleri vardır" diyor. Açlığın, buğdaysızlığın, geriliğin, bütün haksızlıkların nedeni de bu sosyo-politik ve ekonomik "neden"ler değil mi acaba?

CIA'nın son raporlarından birinde, "Dünya gıda ihtiyacı ABD'ye bugüne kadar hiç elde etmediği bir güç verebilir" deniyor.

1977 nin dev rekoltesinden sonra, ABD de hükümet yeniden "aman buğday ekmeyin" demeye başladığına göre, önümüzdeki yıllarda yeni bir buğday darlığı başlayabilir. Yani yoksul ülkelerin halkı yeniden açlığa mahkum edilmek istenebilir. Taa ki, insanların gıdası emperyalist tekellerin oyuncağı olmaktan çıkarılana kadar.

Açlığın ve kötü beslenmenin sonuçları: Sekiz aylıkken "yaşlanmış" bir bebek...

Sovyetler Birliği'nde tarımın daha da merkezileştirilmesine büyük önem veriliyor.

İngiliz güzeli kıtalararası gençlik güzeli seçildi

ORANGESTAD (A.A.)

19 yaşındaki İngiliz güzel Elizabeth Ann Jones, önceki gece finali yapılan yarışmada Kıtalararası Gençlik Güzeli seçilmiştir. 55 ülkenin katıldığı yarışma Karayip Adaları'ndan Aruba'da bir hafta süren faaliyetlerden sonra önceki akşam sonuçlanmıştır.

İkinci, 18 yaşında El Salvador güzeli Altagracia Arevalo, üçüncü 16 yaşında ABD güzeli Jodie Cayte Bowden, dördüncü 17 yaşında İran güzeli Afsaneh Beni Ardalen ve beşinci 18 yaşında Avustralya güzeli Tracy Mofarlane olmuştur.

Kanada güzeli Jackie Dreher'i yarışmaya katılan güzeller aralarında "Dostluk Güzeli" seçmişlerdir.

Kıtalararası Gençlik Güzeli seçilen esmer İngiliz güzeli Londra'da öğrenci ve ilerisi için ümit verenbir aktristtir.

Portekiz Hava Yolları'ndaki pilotların grevi devam ediyor

LİZBON (A.A.)

Portekiz Ulusal Havayolunun grevde olan pilotları önceki gece hükümet temsilcileriyle yapılan görüşmede bir anlaşma sağlanamaması üzerine görüşmeleri kesmişlerdir. İki gündür devam etmekte olan grev yüz kadar uçuşun yapılamamasına yol açmış ve 15 bin uçak yolcusunun seyahat planlarını altüst etmiştir.

Bununla birlikte Pilotlar Sendikası'nın bir sözcüsü, dün devam etmesi beklenengörüşmeler sonunda uyuşmazlığa bir çözüm getirileceğine inandıklarını söylemiştir. Pilotlar ücretlerine zam yapılmasını ve çalışma koşullarının düzeltilmesini istemektedirler.

Güney Afrika'da açlıktan ölenlerin sayısı gün geçtikçe artıyor

WASHİNGTON (ANKA)

Güney ve Güneydoğu Asya ülkelerinde açlıktan ölenlerin sayısının 1985-2005 yılları arasında üç ya dadört katına yükselebileceği öne sürülmüştür.

İkisi Amerikalı ve biri Batı Alman üç bilim adamının ortaklaşa yürüttükleri bir araştırma sonunda yayınladıkları raporda yiyecek maddeleri üretiminin yetersiz kalmasının yanı sıra, bu maddelerin fiyatlarında da büyük artışlar meydana geldiği kaydedilerek "Nüfus artışı ve doğum oranlarının, ABD'deki ve Asya'daki kişi başına düşen milli gelirin Asya'daki açlıktan ölüm oranı ve gıda maddelerinin fiyatlarının yönünde radikal bir değişiklik gerçekleştirilemediği takdirde "gıda maddeleri fiyatlarının dünya çapında tahammül edilemez oranlara ulaşacağı belirtilmiştir.

Raporda ayrıca ABD'nin ülke içi yiyecek maddesi fiyatlarını düşük tutmak için bu maddelerin satışına uyguladığı kısıtlamaları sürdürmesi halinde Güney ve Güneydoğu Asya ülkelerinde on milyonlarca insanın daha açlıktan ölme tehlikesiyle karşı karşıya kalacağı açıklanmıştır.

Raporda, bilgisayar incelemelerine dayanılarak yanlan bu oranların önüne geçilebilmesi için gelişmiş ülkelerin, sanayi üretimlerini ve dünya ticareti içindeki paylarını yükseltebilmeleri için üçüncü Dünya Ülkelerinde hızlı nüfus artışının aile planlaması ve doğum kontrolü yöntemleriyle sınırlandırılması gerektiği savunulmuştur.

2. MC'CİLER MAHALLİ SEÇİMLERİ ERTELETME ÇABASINDA

CHP'li Bahir Ersoy, "Cephe Hükümeti hesap vermekten kaçıyor" dedi

ANKARA- (İSTA) -

2. MC' Hükümetini oluşturan partilerin mahalli seçimleri erteletmek için çaba harcadıkları, bu arada CHP yetkilileri ile temas olanağı aradıkları bildirilmektedir. Ecevit Hükümetinin Çalışma Bakanı ve CHP Genel Yönetim Kurulu üyesi Bahir Ersoy, 2. MC'nin kendi içinde tutarsız bir hükümet olduğunu, belirtmiş, "Hükümet, elbette yerel seçimlerde halka hesap vermekten korkar ve halktan kaçmaya çalışır" demiştir. Alınan bilgiye göre, 2. MC yetkilileri, yerel seçimlerin ertelenmesi için birleşik oy pusulalarının zamanında yetişmesinin olanaksız olduğunu bahane edeceklerdir.

Bu konuda, İSTA muhabirinin bir sorusunu cevaplandıran Çalışma eski Bakanı ve CHP Genel Muhasibi Bahir Ersoy, 2. MC Hükümetinin devleti kurtarma iddiası ile zam yaptığını hatırlatarak şunları söylemiştir:

"2. MC Hükümeti kendi aralarında zamlara sahip çıkabilecek kimseyi bulamamaktadır. AP kanadı, MSP Genel Başkanı Erbakan'ın bir süre öncesine kadar ekranlarda arz-ı endam ederken, zamlardan sonra görünmemesinden ve Ekonomik Kurul Başkanı olarak zamlara sahip çıkmamasından şikayetci görünüyor."

MHP, ise Milli Eğitim Bakanı Nahit Menteşe'yi hedef almıştır. MHP'lileri işyankar hale getiren, Menteşe'ye Cephe aldıran olay, Milli Eğitim Bakanlığından MHP eğilimlilerin tasfiye edilmesidir.

Hükümet içinde MSP'li Bakanlıklar da, mevcut ihale borçlarını bile ödeyemez duruma gelmişlerdir. Bu nedenle de AP'li Maliye Bakanını suçlama çabası içine girmişlerdir.

Güçlü olduğunu iddia eden Cephe Hükümeti, tasarruflarının memlekette yarattığı anarşinin hesabını yerel seçimler nedeniyle halka vermekten kaçmak isteyebilirler. Bu nedenle de yerel seçimleri erteleme eğilimi içine girmiş olabilirler."

Öteyandan MSP yetkilileri de, yerel seçimlerin ertelenmesinde sayısız yararlar bulunduğunu, ileri sürmüşler, genel seçimlerden sonra yerel seçimlerin getireceği, mali yükün Türkiye'yi atılımlardan geri bırakacağını iddia etmişlerdir. MSP yetkilileri, mahalli seçimlerde bastırılacak olan birleşik oy pusulalarının zamanında yetişememe olasılığı bulunduğunu da önesürmüşlerdir.

İLK İSTEK MUHTARLIK FEDERASYONUNDAN

Türkiye Muhtarlar Federasyonu Başkanı Muhittin Büyükarslan genel seçimlerden kısa bir süre sonra Türkiye'nin yeni bir seçim atmosferine girmesinin bazı sakıncalar doğuracağını önesürmüş II Aralık'ta yapılması öngörülen yerel seçimlerin ertelenmesini istemiştir.

Federasyon Başkanı Büyükarslan dün düzenlediği basın toplantısında yerel seçimlerin yapılacağı zamanın kış aylarına geldiğini, coğrafi koşulların ülkede ulaşım ve haberleşme olanaklarını iddia etmiş, özetle şunları söylemiştir:

"-Genel seçimlerin gergin havası atlatılmıştır. Kısa bir süre sonra mahalli seçimler nedeniyle aynı gergin hava doğacaktır. Esasen çeşitli bunalımlar içinde bulunan toplumumuzun mahalli seçimlerin yaratacağı gergin-likle sıkıntılı günler içine girmesi kaçınılmazdır.

Bir başka önemli nokta Türkiye'nin coğrafi koşulları dır. Yurdun bazı bölgelerinde Aralık ayı çetin kış günleri koşulları bu bölgelerde her türlü ulaşım ve haberleşme

Ayrıca yasalarına yeni kavuşmuş olan muhtarların yerel seçimlere daha iyi hazırlanabilmeleri ve seçmen kütüklerini daha sağlıklı bir biçimde düzenlemleri için yerel seçimlerin ertelenmesi yararlı olacaktır."

Ordu üst kademeleriyle ilgili tartışmalar alevleniyor mu?

Musa Öğün' e göre Askeri Şura kararları geçersiz!

ANKARA (ANKA)

Emekli Korgeneral Musa Öğün, Yüksek Askeri Şura'nın atama ve emeklilikle ilgili aldığı son kararların geçersiz olduğunu öne sürmüştür. Öğün, son Askeri Şura toplantısına katılan üyelerden bir kısmının asil üye olmadığını savunmuş, "Vekalet, iç hizmetler yasası gereğidir. Yüksek Askeri Şura özel bir yasa ile kurulmuş Anayasal bir kurumdur ve bu yasada vekaletten bahsedilmemektedir" demiştir. Emekli Korgeneral Musa Öğün'ün avukatı Emin Değer de 1612 sayılı Yüksek Askeri Şura'nın kuruluşu ve görevleri hakkındaki kanunun 2. maddesinde Şura'nın kimlerden kurulacağının, aynı yasanın 5. maddesinde ise, Yüksek Askeri Şura'nın tüm üyelerinin katılmasıyla toplanabileceğinin belirtildiğini hatırlatmış, "Yasanın 2. maddesine göre kuvvet komutanları Şura'nın asil üyeleridir. Ordu komutanları da aynı durumdadır. Bu hüküm ile 5. maddeyi birlikte okuduğumuzda, 3 Ağustos 1977 tarihinde toplanan Yüksek Askeri Şura'nın aldığı kararların geçerliliği üzerinde ciddi kuşkular duyulabilir.." demiştir.

Emekli Korgeneral Musa Öğün, haftalık "7 Gün" dergisine verdiği demeçte, Kara Kuvvetleri Komutanı iken emekliye sevk edilen Namık Kemal Ersun hakkında, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi' nin emekliliğin iptali konusunda bir karar vermesi halinde Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na getirilmesi gerekeceğini iddia etmiştir. Öğün, Yüksek Askerî Şura'nın aldığı kararlarla ilgili olarak şunları söylemiştir:

"Şura objektif değer yargılarıyla karar verecek zamandan ve olanaklardan yoksundur. Ayrıca son Şura toplantısına katılan bazı üyeler asil olmayıp, vekalet müessesesine göre katılmışlardır.

Hukukçu Emin Değer de Yüksek Askeri Şura'nın aldığı kararların geçerliliği üzerinde ciddi kuşkular duyulabileceği görüşünü paylaştığını belirtmiştir. Değer, Şura'nın 3 Ağustos 1977 günkü toplantısında Kara Kuvvetleri Komutanının bulunmadığını, toplantıya Kara Kuvvetleri Komutanı olarak katılan Orgeneral Adnan Ersöz'ün İç Hizmetler Yasası'na göre ve belirli bir süre için bu görevi yürütmesi nedeniyle Şura'da bu sıfatla bulunmasının sakıncalı olduğunu savunmuş, şöyle demiştir:

"Orgeneral Adnan Ersöz'ün kararlara Birinci Ordu Komutanı olarak katılması gerekir. Ersöz'ün Birinci Ordu Komutanı olarak katılması gerekenken toplantıda onun yerine Birinci Ordu Komutanı olarak katılan Necdet Uruğ'un bulunması yasaya aykırılığın somut örneğidir. Yetkisiz bir kişinin bulunduğu toplantıda alınan kararlar, yok sayılacak niteliktedir. Hizmetin objektif ilkelere göre düzenlenip yürütülmesi yerine Cephe ortaklarının ya da bu düşünce ile daha çok siyasal etkilerle düzenlemelerinin sonuçları Silahlı Kuvvetlerin çok önemli bir öğesini komutansız bırakmakla kalmamış, alınan kararların ve yapılan atamaların hukuksal geçerliliği üzerinde gideriimesi güç bir kuşku, bir gölge düşürmüştür."

ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ADANA ŞUBESİ BAŞKANI ÖZDEMİR: "BİZİM KİTABIMIZDA HAKLARIMIZI SÖKE SÖKE ALACAĞIZ YAZIYOR. DÜNYA 24 SAAT BASKIYA SÖMÜRÜYE VURARAK DÖNÜYOR"

TABAN FİYATLARINI PROTESTO MİTİNGİ CEYHAN' DA YAPILDI

CEYHAN-(İSTA)-

KÖY-KOOP'un öncülüğünde düzenlenen taban fiyatlarını protesto mitingi dün Ceyhan'da yapılmıştır. Çok sayıda üreticinin katıldığı mitingde konuşan KÖY-KOOP Genel Başkan Yardımcısı ve Adako Birlik Başkanı Adana Milletvekili Nedim Tarhan MC'nin ve Demirel'in zam demek yokluk demek, kıtlık demek kuyruk demek olduğunu bir kez daha ortaya koyduğunu kaydetmiş, MC'nin sömürü ve baskıya devam edeceğini emperyalizmden ve faşizmden yana olduğunu belirterek, "Emperyalizme ve faşizme karşı olan tüm emekçi halkın bir araya gelerek örgütlenmesi ve demokratik savaşım vermesi gerekmektedir" demiştir.

Saat 11.00'de Ceyhan'ın girişinde köylerinden traktörlerle gelen üreticilerin oluşturduğu büyük kalabalık yürüyüşe geçmiştir. DİSK İkinci Bölge Temsilciliği başta olmak üzere TÖB-DER Adana Şubesi, İKD, İGD ve diğer demokratik örgütlerin de katıldığı miting sırasında maocu ve gosist gruplar olay çıkartmışlardır. Olaylar sırasında görevli iki genç yaralanmış, ancak "Dev-Genç" ve "Halkın Yolu", "Halkın Birliği" ve "Halkın Gücü" gruplarını mitingin alanından uzaklaştırılmışlardır.

Miting de ilk konuşmayı tertip komitesi adına Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı Akın Özdemir yapmıştır. Özdemir konuşmasında İkinci MC'nin üreticiye karşı, emekçilere karşı, tutumunu eleştirmiş, "Örgütlü sesimizi ve gücümüzü bugün bu meydanda bilinçli bir şekilde dosta düşmana gösteriyoruz. Artık, susmak, beklemek, yalvarmak yok. Bizim kitabımızda. Haklarımızı söke söke alacağız. İlericiler, yurtseverler, demokratlar dünya 24 saat dönüyor, baskıya sömürüye vura vura dönüyor." şeklinde konuşmuştur.

NEDİM TARHAN'IN KONUŞMASI

Özdemir'den sonra kürsüye gelen KÖY-KOOP Genel Başkan Yardımcısı ve Adana Milletvekili Nedim Tarhan, dengesiz kredi politikasını eleştirmiş, özetle şunları söylemiştir:

"Onlar yoksul köylüyü kendilerine bağımlı kılarak egemenliklerini sürdürmek isterler. Köylüyü gübrede, ilaçta, traktörde, kredide ve buna benzer girdilerde karşılamada bağımlı kılmak isterler. Borçlandırılan köylünün borcunun her yıl biraz daha artmasını ve sonunda çiğ gibi büyüyen borca karşılık üretici köylünün elinde bulunan 5-10 dönümlük toprağı da satın almak isterler. Yoksul köylüyü topraksızlaştırmak, ama böylece kendi topraklarına toprak katmak isterler. Toprağını satan köylü ise, yatağını yorganını sırtına alıp, diyar diyare gitmekte ve komutsuz işsiz yaşam kavgası vermekte. Kit olanakları ile yaptığı gecekondularda burjuvazi ve işbirlikçileri tarafından yerle bir edilmekte.

Yapılan zamlar, MC'nin Demirel'in zam demek yokluk demek, kıtlık demek kuyruk demek olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Gençlerin öldürülmesi emekçi işçilerin işinden atılması, kamu görevlilerinin sağa-sola sürülmesi MC'nin sömürü ve baskıya devam edeceğini, emperyalizme ve faşizme karşı olan tüm emekçi halkın bir araya gelerek örgütlenmesi ve demokratik savaşım vermesi gerekmektedir. Bu dönemde, demokratik kitle örgütlerimizin saflarını biraz daha sıklaştırmaları gerekmektedir."

ÜRETİCİLER KONUŞTU

Tarhan'ın konuşmasından sonra pamuk üreticisi Süleyman Kızıl ve Halil Önentaşçı söz almışlar. Pamuğa verilen taban fiyatının taban değil tavan fiyatı olduğunu kaydetmişlerdir. Taban fiyat politikasının üreticiden yana değil tüccardan, büyük toprak sahiplerinden yana olduğunu da kaydeden pamuk üreticileri, tüm köylüleri örgütlenmeye çağırmışlardır.

AHMET YILDIZ'IN SÖZLERİ

Mitingde son konuşmasıyla 29 demokratik kitle örgütü adına Tabii Senatör Halkevleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız yapmıştır. Yıldız konuşmasında Milliyetçi Cephe Hükümetlerinin Uluslararası Para Fonu ile ve diğer uluslararası emperyalist örgütlerle iş birliği içinde olduğunu belirtmiş, halktan yana demokrat bir düzenin kurulması için örgütlü savaş vermek gerektiği görüşünü savunmuştur. Yıldız, "böyle bir düzen için savaşımımızı örgütlü bir dayanışma halinde yapmamız başlıca koşuludur" demiştir.

Miting 2,5 saat kadar devam ettikten sonra olaysız bir şekilde bitmiştir.

İZLENİM — Süleyman COŞKUN

Üreticiler ve UDC

Çukurova üreticileri dün Ceyhan'da bütün bir yıl emeklerinin karşılığını alamamaktan doğan kızgınlıkla bir araya geldiler. İşçi sınıfımızın ekonomik ve demokratik kitle örgütü DİSK'in de desteklediği KÖY-KOOP' un mitingi, Ulusal Demokratik Cephenin tabanının nasıl oluşacağını, neye yönelik olduğunu anlamakta geç kalanlara iyice belletmek için yapılıyordu sanki...

Saat 11.00' dolaylarında traktörlere, romorklere dolan üreticiler, DİSK'e bağlı işçilerle birlikte yürüyüşe geçtiler. Bu arada, bazı sapık unsurlar mitingin bütünlüğünü, birliğini bozmak için ellerinden gelen çabayı gösterdiler. Birlikten yana olmayan emperyalizmin güdümündeki bir avuç genç, üreticiler ve işçiler tarafından miting alanından uzaklaştırıldı. Mitingi sabote etmek isteyenler, yalnız gosistler ve mao'cular değildi. Adana Emniyeti de mitinge kitlelerin ilgi göstermemesi için elinden geleni yapıyordu

Miting alanına gelen kortejler, her adım başı durdurularak, aranıyorlar, yıldırılmaya çalışılıyorlardı

Ancak gerek gosistler ve mao'cular, gerekse polisin bütün çabası üretici köylülerin işçilerin ve demokrasi savaşım veren ilerici gençlerin, teknik elemanların, öğretmenlerin sağlık emekçilerinin omuz omuza yan dağlığını yıkma dağlığını yıkamadı.

Ceyhan Mitingi üretici köylünün işçi sınıfı ile birlikte ortaya koyduğu eylemlerden yalnızca biri. İşçiler ve üreticiler tüm demokratik kitlelerle birlikte Ulusal Demokratik Cephe'yi oluşturmak için adımlar atıyor.

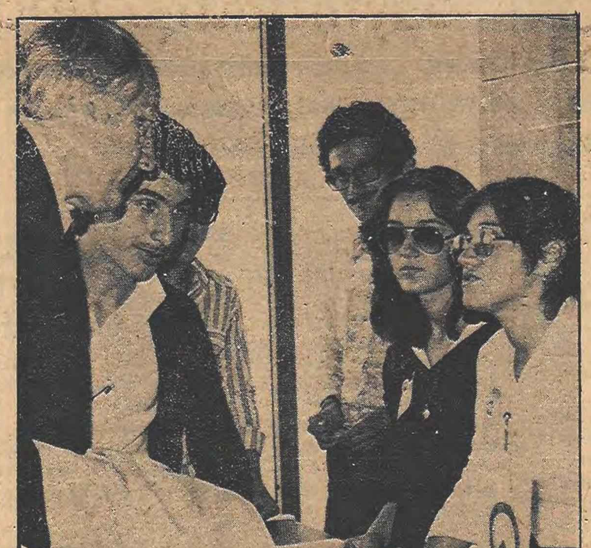
Ceyhan bunun kaç mıtlarından sadece biri İkinci MC'nin faşizmi tırmandırma çabasına, sadece bazı küçük politik hesaplarla karşı çıkanlar kitlelerin kendilerini aşmakta olduğunu görecekler dir sanıyoruz görmeye başladılar, da....

10. DÜNYA ENERJİ KONFERANSI

KONFERANSA 77 ÜLKEDEN 4500 DELEGE K

10. Dünya Enerji Konferan

İs

İstanbul'da çalışmalarına başlayacak 10. Dünya Enerji Konferansı'na katılacak yabancı delegeler Yeşilköy Havaalanında Türk Organizasyon Grubu tarafından oluşturulan özel bir ekip tarafından karşılandı. Fotoğrafta, yabancı delegelere ekip tarafından bilgi veren görevliler görülüyor. (Foto: Ajans TÜBA)

Türkiye'de uluslararası 10. Dünya E 140 bildiri ta

77 Ülkeden 4500 delege Dünya Enerji Konferansı, rafından açılarak çalışma ne kadar düzenlenmiş uluslan 10. Dünya Enerji Konfe dan hazırlanan 140 bildiri

Yetkililer Konferansı k mamlandığını ve Kültür Sa lemişlerdir. Açılış konuşm rafından yapıldıktan sonra Partridge ile Enerji ve Ta da birer konuşma yapacak naklar Bakanı Kamran İna rek hazırlıkları gözden ge YABANCI DELEGELER G

Konferansa katılacak

140 bildirinin tartışılacağı toplantının yapılacağı Atatürk Kültür Merkezinde hazırlıklar tamamlandı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kamran İnan da Kültür Merkezini dolaşarak, hazırlıklar hakkında bilgi aldı. (Foto: Ajans TÜBA)

Ecevit: Dünya adaletli gelişme baskısı altındadır

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit Kopenhag'da Danimarka Sosyal Demokrat Parti Kongresinde bir konuşma yaparak "bütün dünya şimdi daha çok özgürlük ve daha adaletli gelişme isteğinin baskısı altındadır" demiştir.

CHP Genel Başkanı bu isteğin demokratik sol ya da sosyal demokrat yolla karşılanabileceğini önesürmüş "Başaracağız çünkü başarmak zorundayız" şeklinde konuşmuştur.

Ecevit konuşmasında insanlığın sosyal ve politik girişim sürecinde yeni bir aşamaya ulaştığını, bu aşamada ileri durumda bulunanların ilerlememiş olanların dertlerine veya yoksullaklarına kayıtsız kalamayacaklarını belirtmiş şunları söylemiştir:

"-Çünkü günümüzün yaygın iletişim ve kitle hareketleri çağında nisbeten yoksul veya talihsiz durumda olanların sorunları bulundukları yerlerde durmuyor. Göç eden insanlarla birlikte yoksul ülkeler den zengin ülkelere taşın akıyor."

CHP Genel Başkanı Ecevit "Sosyal adaletin ve özgürlüğün belli gelişme düzeyine varılana kadar ertelenmesini kabul etmediklerini" belirttiği konuşmasında, "CHP'nin durumuna" ilişkin olarak da şunları söylemiştir.

"CHP, Türkiye'nin en eski partisidir. Bu ay 54. Yıldönümünü kutlamıştır. Türkiye'de hürriyetin ve demokrasinin kurucusudur. Çağdaş toplumun öncüsüdür. CHP, ancak Kuzey Ülkelerinin sosyal demokrasi anlayışları doğrultusundaki demokratik sol tutumunun açık ve tutarlı biçimde tanımlar duruma geldikten sonradır ki halktan gördüğü destek artmaya başlamıştır. CHP şimdi Türkiye'nin en büyük partisidir. Böylece bir sosyal demokrat veya demokratik sol siyasal akımın henüz gelişme sürecinde bulunan bir ülkede de tutunup güçlenebileceğini kanıtlamış olmaktadır."

"İstatistik rakamları ile belirlenen büyüme eğer toplumun he" üyesine daha çok özgürlük ve mutluluk getirmiyorsa insanlık açısından hiçbir anlam taşımaz" diyen Ecevit, daha sonra, kuzey ülkelerin sosyal demokrat ve işçi partilerinin, sosyal demokrasinin doğruluğunu belirlediklerini kaydederek, Danimarka'yı, sağladığı sosyal adaletten dolayı övmüştür.

JORGENSEN.' İN SÖZLERİ

Ecevit'in, bu konuşmasından sonra, kürsüye gelen Danimarka Başbakanı Anker Jorgensen, CHP Genel Başkanına teşekkür etmiş, özetle şöyle konuşmuştur:

"İki parti olarak izlediğimiz akımların adları değişse da dayandıkları düşünce birdir. İki parti de toplumun çeşitli olan bir demokrasiyi nimsemiştir. CHP'nin son seçimlerde sağladığı başarılara mutluluk verdi. CHP'nin dığı seçim sonuçları büyük zaferdir. CHP, Hükümet kurolanağından ucu ucuna yoksun kalmıştır. Ama, hiç kuşkusu Türkiye'nin geleceğine CHP etkenliği olacaktır. Çünkü partinin düşüncelerine ihtivardır. CHP'nin Türkiye'dek şarısı sosyal demokrat düşlerin yayılıp güçlenmekte olğunun bir kanıtıdır."

Danimarka Başbakanı Jorgensen bu arada, Ecevit'in geçen defa Danimarka'ya yaptı seyahatte kendisini hastanede yaret ettiğini hatırlatmış, "zaman beni ziyaret ettikten ra, hastanedeki diğer sade vdaşları da ziyaret etmişti bundan çok mütahassıs kaldı demiştir.

ECEVİT, DANİMARKA VE NORVEÇ'DEKİ TÜRK İŞÇİRİNİN SORUNLARI KONUSUNDA GÖRÜŞMELER BULUNDU

Öteyandan, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Danimarka Başbakanı Anker Jorgensen ve Norveç Sosyal Demokrat Pa

Yabancı petrol şirketleri son zamlarla 190 milyon kâr etti

Sözkonusu şirketler, geçen yılki düzeyde satış yaptıkları takdirde zamlar sayesinde brüt kârlarını 250 milyon lira arttırıyor

ANKARA- (ANKA)-

Son petrol zammı uygulamasıyla yabancı petrol şirketlerine 190 milyon lira kâr sağlandığı belirtilmektedir. Ankara'da yayınlanan "Umut" Gazetesinde yeralan bir habere göre yabancı petrol şirketleri bu yıl da geçen yıl ki düzeyde satış yaparlarsa, brüt kârlarının en az 250 milyon lira artacağı haseplanmıştır. Gazetenin haberine göre, yeni zam kararlarıyla, fiyatların yükselmesi nedeniyle zam geleceği bilinen mallar stokçu ve vurguncular tarafından piyasadan çekilmiş, ve bunlar zamlar ilan edildikten sonra yüksek fiyatla piyasaya yeniden sürülmüştür. Bu duruma karşı hükümetin önlem almadığı savunulmuş, yeni zam kararları alınırken yabancı petrol şirketlerinin kârlarının da artırıldığı, yabancı dağıtım şirketlerinin gelirlerini oluşturan "Umumi Fire-Umumi Masraf" ve kâr oranlarının 9 Eylül günü alınan kararlarla yükseltildiği belirtilmiştir.

SAPTANAN GELİRLER TOPLAMI

Ürün Çeşidi	14.5.1974 Tarihindeki
Süper benzin	124.04TL/Ton
Normal benzin	105.07TL/Ton
Gazyağı	87.97TL/Ton
Motorin	91.31TL/Ton
6. nolu Fuel-Oil	56.15TL/Ton
9.9.1977 Tarihindeki	Farkı
208.22 TL/Ton	84.18TL
175.85 TL/Ton	70.78TL
137.62 TL/Ton	49.65TL
142.95 TL/Ton	51.64TL
89.03 TL/Ton	31.88TL

Haberde daha sonra şöyle denilmiştir:

"Gerçekte yabancı şirketlere sağlanan yeni çıkarlar tabloda belirtilen rakamlardan da ibaret değildir. Bu şirketlerin toplam gelirini artıran dahili navlunlar ton başına 12,50 liradan 50.00 liraya çıkarılmıştır. Yabancı şirketlerin 1976 yılında toplam olarak 890 bin ton benzin, 1 milyon 400 bin ton motorin, 220 bin ton gazyagı ve 1 milyon 770 bin ton fuel, oil pazarladıkları bilinmektedir. 1977 yılında pazarlayacakları ürün miktarının daha da artacağı kuşkusuzdur. Bu çok uluslu petrol şirketlerinin 1976 düzeyindeki satışı yapacakları var sayılsa bile son zam kararlarından sonra en az brüt yıllık kârlarını 250 milyon lira artıracakları hesaplanmaktadır. Dolmuşa, otobüse binen her yurttaş daha yüksek ücret öderken taşıma ücretlerinin artışı nedeniyle kullandığı her mala daha yüksek bedel verirken halkın ödediği bu fazla paranın bir bölümü çok uluslu şirketlere gitmektedir."

İLKOKULLAR BUGÜN AÇILIYOR

Talip Öztürk: "Öğretmenler kurtuluş yolunun UDC' den geçtiğinin bilincinde"

İSTANBUL (İSTA)

İlköğretim kurumlarında, 1977-1978 ders yılına girilirken ilkokulların açılması ve İlköğretim Haftası'nın başlaması nedeniyle birer açıklama yapan TÖB-DER Yürütme Kurulu ile TÖB-DER İstanbul Şube Başkanı Talip Öztürk yeni öğretim yılında öğretmenler olarak ağır koşullar altında girdiklerini belirtmişlerdir.

Öztürk açıklamasında özetle şöyle demiştir:

"Okuma yazma çağında 13 milyon çocuğumuzun eğitimsizliğini, 3800 köyde okul bulunmadığını, 3 milyon çocuğun okulsuzluğunu" okula gidemeyen çocuk kalmadı" yalanıyla gizlemeye çalışıyorlar. Cumhuriyet düşmanları bu yıl açacakları 100 imam hatip okulu ile övünüyorlar. Ülkemizde okuma çağındaki her 150 kişiye bir imam hatip okulu düşer. Kur'an kursları çığ gibi büyürken 177 kişiye 1 ilkokul öğretmeni yeterli görülüyor.

Halkımıza olduğu gibi bizlere de yıkımdan başka bir şey getirmeyen bu düzenin yerine özgürlüğe açılan ileri demokratik bir düzenden başka seçenek yok. Kurtuluş yolu Ulusal Demokratik Cephe'den geçiyor. Öğretmenler bu gerçeğin bilincindedir."

Açıklamasında hayat pahalılığı ve eğitim, ilköğretim durumu, öğretim programları ve ders kitapları, eğitimde eşitsizlikler, can güvenliği, öğretmenlerin durumu, eğitimde sömürü gibi konulara değinen TÖB-DER Yürütme Kurulu da sorunlarının geçmiş yıllara oranla daha da arttığını ve ağırlaştığını belirtmiştir.

Açıklamada özetle şöyle denilmiştir:

"Yoksul ve dar gelirlilerin, MC'nin yarattığı hayat pahalılığı ortamında çocuklarını besleyememesi, ders kitaplarını ve diğer ders araç gereçlerini alamaması "bu zamlar milletimize hayırlı olsun" diyenlerin kime hizmet ettiğini açıkça ortaya koymaktadır."

ATILIYOR

nsi bugün tanbul'da başlıyor

düzenlenen en büyük toplantı olan nerji Konferansında artışılacak

İSTANBUL-(TÜBA)

genin katılmasıyla toplanacak olan 10 bugün Başbakan Süleyman Demirel ta- larına başlayacaktır. Türkiye'de bugü slararası konferansların en büyüğü ö- rışında 7'si Türk uzmanlar tarafın- ntın tartışılacağı bildirilmiştir.

a ilgili olarak tüm hazırlıkların ta- arayı'nın hazır hale getirildiğini söy- nası Başbakan Süleyman Demirel ta- Konferans Başkanı Amerikalı J. W. bli Kaynaklar Bakanı Kamran İnan lardır. Bu arada Enerji ve Tabii Kay- n önceki gün Kültür Sarayı'nı geze- çirmiştir.

ELDİ

olan delegelerin hemen hemen tama- mı İstanbul'a gelmiş bulunmakta- dır. Delegeler Yeşilköy Havaala- nında Türk Organizasyon Komite- si tarafından oluşturulan özel kar- şılama ekipleri tarafından karşı- lanmıştır. Bu arada İstanbul'daki turistik otellerin tamamiyle dol- duğu görülmüştür.

10. Dünya Enerji Konferansına ilişkin düzenleme ve hazırlık çalış- maları Türkiye Milli Komitesi ve bunun üyeleri olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye E- lektrik Kurumu, Elektrik İşleri E- tüd İdaresi, Türkiye Petrolleri A. O., Petrol Ofisi, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü ve Türkiye Kö- mür İşletmeleri kurumunun ortak- laşa oluşturdukları bir Organizas- yon grubunca yapılmıştır. Konfe- rans, Başbakanlık, Enerji Tabii Kay- naklar Bakanlığı, Turizm ve Tanıt ma Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlı- ğı, Gümrük ve Tekel Bakanlığı, İs- tanbul Valiliği, İstanbul Belediye- si ve İETT'nin ilgileriyle gerçek- leştirilmiştir.

EN FAZLA DELEGE ABD'DEN

Toplantıya katılacak yabancı ülkeler arasında delege sayısı açı- sından ABD başta gelmektedir. 201 delege ile toplantıyı izleyen Ame- rika Birleşik Devletlerini 178 dele- ge ile Fransa, 164 delege ile de Federal Almanya izlemektedir. Top lantıya, İngiltere'den 179, İsveç'ten 105, Sovyetler Birliğinden de 36 delege katılmaktadır.

Uluslararası piyasalarda Türkiye'nin muhatap sayılmadığı öne sürüldü

Eski Devlet Bakanı CHP'li Bulutoğlu, "Bu zamlar, dış ticaret dar boğazını aşamaz"

ANKARA (ANKA) - CHP Samsun Milletvekili, Devlet eski Bakanı Kenan Bulutoğlu, son yapılan zamlarla Türkiye'nin dış ticaret darboğazını aşamayacağını savunmuştur. Bulutoğlu, bu konudaki yazılı demecinde uluslararası piyasalarda bol para bulunduğunu, ödünç verecek yer arandığını, ancak, Türkiye'nin muhatap sayılmadığını kaydederek şöyle demiştir:

"MC'nin Başbakanı Süleyman Demirel, bu gerçekleri küçümser gözükmektedir. Ona göre bir yerden 600-700 milyon dolar bulsa bu yılı da kurtarabilecektir. Oysa sadece vadesi gelmiş DÇM'lerin tutarı bu miktan aşmaktadır. Ve DÇM alacaklıları iki New-York bankasının (City Bank, Chase Manhattan) deynekçiliğini yaptığı bir kuyruğa sokulmuşlardır. Şu anda gerçekleşmiş fakat ödenmemiş, yani Merkez Bankası'nın acz durumuna düştüğü alacakların yekünü, yukarıda verdiğimiz rakamlardan da anlaşılacağı üzere, iki buçuk milyar dolara ulaşmıştır. "Bu paranın uluslararası para piyasasından bulunabileceğini, çünkü hem Uluslararası Para Fonu'nda, hem Dünya Bankası'nda, hem de Avrupa dolar, petrol-dolar piyasasında bol para olduğunu" kaydeden Kenan Bulutoğlu, "Ödünç verecek adam aramaktadırlar. Ama bunların hiç birisi Türkiye'yi kredi alacak muteber muhatap saymamaktadır. Koç Grubunun 20 milyon dolarlık orta vadeli kredi talebi alıcı bulamamıştır. MC Hükümeti'nin aldığı zam tedbirlerinden sonra da muteber sayacak gibi gözükmemektedir. Çünkü bu tedbirler ne enflasyona çare olacaktır, ne de dış ticaret açığımızı kapatacak bir ihracat artışı sağlayabilecektir" şeklinde konuşmuştur.

"HER İKİ BUNALIMI HÜKÜMET DEVİRDİ"

Ülkemizin bu sefer girdiği enflasyon-dış ticaret çıkmazı bunalımının daha öncekiler den de vahim olduğunu bildiren CHP'li Bulutoğlu demecini şöyle sürdürmüştür:

"1958 öncesinde dış ticaret tıkanması sadece yoksluklara sebep olmuştur, fakat işsizliğe sebep olmamıştır. 1970'deki işçi dövizleri sayesinde ılımlı bir düzeyde kalmıştı ve sayıları sınırlı montaj sanayii bundan etkilenmemişti. Fakat her iki bunalım da birer hükümet devirmişti. Şimdiki bunalım, montaj sanayiinde ve yan sanayilerde sebep olduğu işsizlik sebebiyle ve yüzde 30'a ulaşan enflasyon ile çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Yüksek öğretimin felce uğraması, gittikçe daha fazla sayıda ailenin çocuklarını yurt dışında eğitmesine ve böylece ekonominin döviz kaynaklarına ortak olmasına sebep oluyor. Kaçakçılar da hem dış ticaret döviz kazançlarına ortak oluyor hem de MC'nin sokağı tutma politikasına silah yetiştiriyor. Daha küçük boyutlarda oldukları halde, 1958 ve 1970 ekonomik bunalımları, sebep olan iktidarların başını yemişti. Hem de parlamento dışı yollardan, şimdiki bunalım da MC'nin hesabını görecektir. Şu farkla ki, bu sefer MC'nin hesabını parlamento görecek. Hele bir başkanını seçsin..."

İstanbul Ticaret Odası Türk ekonomisinin süratle geliştiğini iddia ediyor

● Ticaret Odası, "Türkiye batıyor" tartışmasının kasıtlı olarak çıkarıldığını öne sürdü

İSTANBUL-(İSTA)

İç ve dış basında "Türkiye battı batıyor" tartışması sürerken İstanbul Ticaret Odası bu söylentilerin kasıtlı olarak yapıldığını iddia etmiş, Türk ekonomisini süratle gelişen bir ekonomi olarak nitelendirmiştir.

Oda, yayın organı olan İstanbul Ticaret Gazetesinde Türkiye'nin yıllık büyüme hızının 1972'de % 7,4 olduğu buoranın 1976'da % 7,2 'ye düşmesine rağmen sanayileşmiş ve sanayileşmekte olan 25 ülke arasında Türkiye'nin birinci sırayı işgal ettiği ileri sürülmüş, ve 1972'de 6442 olan fert başına gayri safi milli hasılanın 1976'da 15 bin 904 liraya yükseldiği iddia edilmiştir. Gazetedeki yazının son bölümünde, Türkiye üzerindeki ekonomik baskılardan söz edilmekte ve bunlar Kıbrıs sorununa bağlanmaktadır.

Türkiye'nin kolera sahası içinde olduğu ilan edilince Venedik seferi yapan feribot, İtalya'ya sokulmak istenmedi

Truva Feribotu Venedik Limanına 6 saatlik gecikmeyle girebildi

İZMİR-(ANKA)-

Dünya Sağlık Teşkilatının Türkiye'yi kolera sahası içerisinde göstermesi üzerine Venedik seferini yapan Truva feribotu İtalya'ya sokulmak istenmemiş ve Venedik Limanına altı saatlik bir gecikme ile alınmıştır. Suriye ve Yunanistan'da başgösteren kolera salgını üzerine, Türkiye'yi de kolera sahası içinde gösteren Dünya Sağlık Teşkilatının konuyla ilgili açıklaması üzerine, Türkiye'den İtalya'ya yolcu götüren Truva feribotu Venedik Limanına sokulmamıştır. Liman açığında demirleyen feribot, altı saat bekletildikten sonra limana alınmıştır. Venedik seferinden dönen feribotun yetkilileri, İtalyanların kara ya çıkacak turistleri aşı kontrolünden geçirdiklerini, İtalya'ya giriş yapan Türklerin Türkiye'de kolera olduğu yolundaki haberler nedeniyle ülkede üç günden fazla kalmalarına izin vermediklerini açıklamışlardır. Üç gün içinde sınır dışı edilecek Türkler, bu durumu kınamakta ve Dışişleri Bakanlığı ve Dünya Sağlık Teşkilatının konu üzerinde ciddiyetle durmasını istemektedirler.

POLITIKA KULISI

Süleyman COSKUN
Nahit DURU

Suç kimde

Basın ve Yayın Genel Müdürlüğünde yemekhane ansızın ve de birden bire kapanıverdi. Hem de ilk zaman "Ramazan münasebetiyle" olduğu hal de, daha sonradan süresiz olarak kapatılıverdi.

Ramazan ayının ilk günleri, Basın ve Yayın Genel Müdür Vekili Doğan Kasaroğlu, bir emirle yemekhaneyi kapattırdı. Ancak, Genel Müdürlüğün personeli içinde oruç tutmayanların sayısı da azımsanmayacak kadar çok tu. Bu nedenle bir dilekçe yazdılar ve altına da oruç tutmayanlar imza attılar. Yemekhanenin açılmasını isteyen dilekçe Genel Müdür Yardımcısı Erdoğan Tamer'e veri . Tamer dilekçeyi evirdi, çevirdi, sonra da dilekçeyi getirenlere:

"-Böyle toplu dilekçe olmaz. Hepiniz teker teker yazıp getirin" dedi. Memurlar hiç tartışmadılar. Genel Müdür Yardımcısının odasından çıktılar. Gel gör ki, içlerinde bir avukat vardı bu memurların. O hemen işi yasalara göre yaptı ve yemekhanenin açılması için dilekçesini noter kanalı ile gönderdi.

Genel Müdür Vekili Kasaroğlu, bu noter kanalı ile gelen dilekçeyi görünce hop oturup hop kalktı. O memuru görevinden alıp, arşive verdi. Ardından da yemekhanenin süresiz kapatıldığını bildirdi.

Halbuki, yemekhane devlet memurlarının ucuz yemek yemelerine katkıda bulunuyordu. Ve bu para, Basın Yayın Genel Müdürlüğüne de verilmişti.

Ramazan nedeni ile kapatılan yemekhane, tahsisatı olmasına rağmen Genel Müdür Vekilinin emri sonucu süresiz kapatılmıştı sonuç olarak.

Ama suç kimindi? Genel Müdür Vekilinin mi? Genel Müdür Yardımcısının mı? Yoksa, noterden tasdikli dilekçe gönderenin mi?

Bize kalırsa, hiç birinin değil. Bu kurumun başına yıllardır bir Genel Müdür atamayanların ve henüz hangi bakanlığa bağlanacağına karar veremeyenlerin.

ihbarcı bayram tebriği

2 nci MC sayesinde artık zamlı olarak postalanabilen bayram tebrikleri gene bu hükümet sayesinde ihbar için bile kullanılmaya başladı. 2. MC'nin şu ya da bu kanadından olmayanları yöneticilere ihbar mı etmek istiyorsunuz? Alacaksınız elinize kağıdı kalemi tıpkı tekbir Sivas Şube Başkanı Muhammet Ekşioğlu gibi yöneticilere bayram tebriği atacaksınız. Diyeceksiniz ki "İlimiz İl İmar Müdürü bizden değil... "İstersenz örnek olarak Muhammet Beyin Zekeriya Beyefendiye yolladığı tebriği yayınlayalım belki işinize yarar:

"Muhterem Zekeriya Beyefendi,

İlimiz İl İmar Müdürü bizden değil, kendisi müdürlüğün hizmetlerini eşine dostuna parselletmiştir. İnşaat tekniker olmasına rağmen bu görevi vekaleten epeyi yürütüyor. Dairelerinde bir başıbozukluk var. Şu an İl Müdürlüğünü yapan inşaat tekniker Kaya Opan' dır. Sizlerden istirhamım onun yerine çok samimi ve kati bizden ağabeyi parti idare heyetinden Ahmet Özdamar kendi yani inşaat mühendisi 4 sene tecrübeli Nuri Özdamar halen Sivas (Tek-Bir Şube) II. Başkanıdır. Karayolları 16. Bölge Müdürlüğünde bakım şefi olarak hizmet etmektedir.

Gereğini arz eder, saygılarımı sunarım. Ayrıca bu vesile ile bütün Tek-Bir üyelerinin ayrı ayrı bayramlarını kutlar, cenabı Allah (C. C.) dan sıhhat afiyetler diler, sizleri bakı huda'ya emanet ederim.

Muhammet Ekşioğlu
Sanayi ve Teknoloji Bölge Müdürü
Tek-Bir Şube Başkanı
SİVAS

Demirel'in tatili

AP Genel Başkanı ve 2. MC'nin birinci başı Süleyman Demirel ekonomik tedbirler adı altında zamları yaptıktan sonra, hemen İstanbul'da dinlenmek istedi. Bu bir çok kimsenin garibine gitti.

Kimi, Demirel'in çok yorulduğunu ileri sürdü, kimi, AP Genel Başkanının yıllardır ilk kez tatile çıktığını söyledi. Kimi de "Demirel politikadan uzaklaşmak ve kendini dinlemek istedi." dedi.

Ama gerçek hiç te bu söylenenler gibi değildi. Demirel'in bu zamlardan sonra halkın yüzüne bakacak hali kalmamıştı. O nedenle de, biraz zaman geçsin ve zamlar dan sonra halkın hıncı biraz geçsin diye İstanbul'a kapağı atıverdi.

Almışken büyüğü alınsın

Avrupa'daki kompüterleşme çabasından geri kalındığı için büyük rahatsızlık duyan güçlü bir tekelin yine hatırı sayılır bir işletmesine bilgisayar alınacaktır.

Gerekli araştırmalar yapılır, kompüter firmalarına başvurulur ve bir bilgisayar seçilerek alınmasına karar verilir.

Ancak kompüter firmasının uzmanlarından biri "alacağınız bilgisayar İstanbul' un Bakırköy ilçesinin belediye reisliğini yapar, kullanım için bu size fazla" diye ikazda bulunur.

Fakat bu görüş işletmenin yöneticileri tarafından hiç rağbet görmez. Verilen cevap ilginçtir:

"-Alınmış ken en büyüğü olsun. Zaten bir kere alınıyor..."

Bayram hediyesi

Şeker Bayramı nedeniyle Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak Ankaralı tüm basın mensuplarına sigara, çay ve içkilerden oluşan birer paket bayram hediyesi yolladı. Sazak, bakan olduktan hemen sonra neyi var neyi yoksa ortaya döken gazetecilere aklı sıra hoş görünmek istemişti. Oysa, bilmiyordu ki, kendini kurtarmak için 2. MC'nin diğer bütün bakanlarını basın mensuplarının gönlünü alacak kadar varlıklıydı. Diğer bakanlar hediye göndere mezler miydi?

Örneğin 2. MC'nin ele başısı Demirel basın mensuplarına ucuz yoldan birer bobin kağıt, Erbakan birer fabrika yapan fabrika, Türkeş baba yadigarı birer milli tabanca, İçişleri Bakanı Özal da nasıl olsa can güvenliğini sağlayamayacağına göre bu tabancalara birer ruhsatla her basın mensubuna Kasım'da başlayacak yerel seçim propogandalarını izlerken giymeleri için birer can yeleği yollayamaz mıydı yani?

Milli Eğitim Bakanı gazetecilerin bilgi düzeylerini yükseltmek için meşhur felsefe kitaplarından yollayamaz mıydı?

Maliye Bakanı demeç yerine biraz kredi olanağı sağlayamaz mıydı?

Gün Sazak yüzünden hepsi yerin dibine battı utançlarından aslında 2. MC'nin gerek gazetecilere, gerek tüm ülkeye en iyi bayram hediyesi istifa etmeleri olacaktı ama, onlar, hediye olarak yapa yapa zam yaptılar.

Birinci taksidi

Bayram süresince hemen her ziyarette konuşulan tek konu vardı. O da

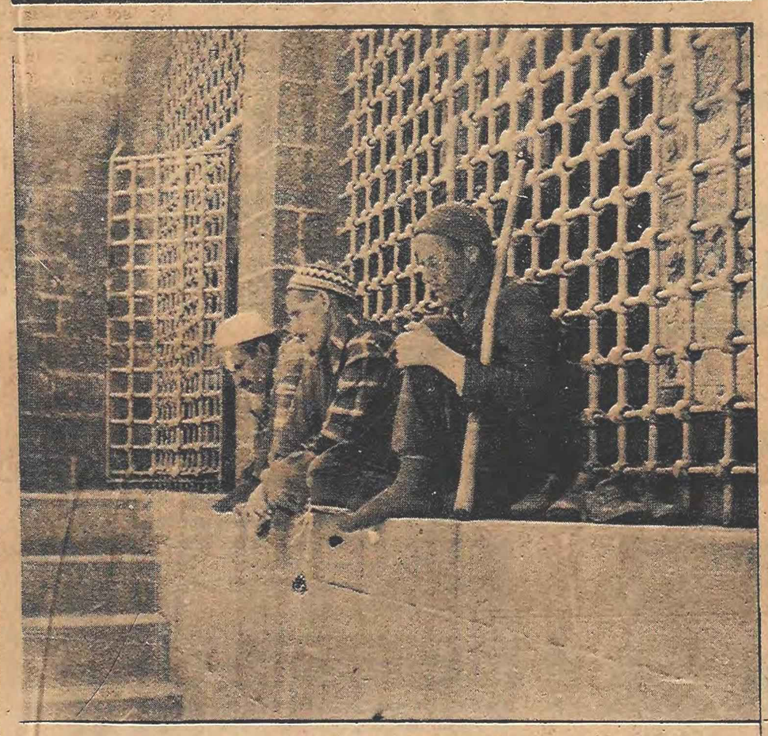
"-Halimiz bu zamlardan sonra ne olacak?"tı. Hemen herkes bu sorunun cevabını arıyordu. AP'li bir milletvekili, CHP'li bir dostuna ziyarete gitti bayramın ikinci günü. İlk gün CHP'li AP'li milletvekilinin evine gitmiş, ancak evde bulamamıştı. Milletvekili de iade-i ziyaret yapıyordu.

CHP'li dostlarını evde bulmak, AP milletvekili ve eşi için büyük mutluluk oldu. Havadan sudan konuştular bir süre. CHP'li nin hali-vakti yerindeydi. Yüksek bir mevkii, birinci dereceden de maaşı vardı. Ancak yine de hayat pahalılığından yakındı. Milletvekili söyleyecek söz bulamadı. Zamlardan konuşuldu uzun uzun. Hatta AP'li milletvekili bir ara:

"-Ecevit'in verilmiş sadakası varmış. Ancak, bizimki iade-i itibar eldeedebilmek için, itibarını sarstı. "dedi. Ancak, CHP'li dostu, kesinlikle bu sözlere kulak asmıyor, sürekli Demirel'e ve 2. MC'nin ekonomik politikasına veryansın ediyordu. AP'li milletvekili sonunda dayanamadı ve gerçeği ağzından çıkardı:

"-Bana bak Cahit, bu daha zamların ilk taksidi. Ecevit doğru söylüyor. Bundan sonra piyasayı değil hükümet, hiç kimse tutamaz."

objektifin yakaladığı

DİLENCİLERİN TATİL SAATİ

isteğinin

si Genel Sekreteri Steen ile birer görüşme yaparak, Danimarka ve Norveç'de çalışan Türk işçilerin sorunlarını görüşmüştür.

CHP Genel Merkez Basın Bürosundan bildirildiğine göre Danimarka Sosyal Demokrat Partisinin Kongresi için, Jorgensen in konuğu olarak Kopenhag 'da bulunan Bülent Ecevit, İsveç Sosyal Demokrat Partisi Başkanı ve Muhalefet Lideri Olaf Palme ile de bir görüşme yapacaktır. Ecevit'in bu görüşmede de İsveç'deki Türk işçilerinin sorunlarına değineceği bildirilmiştir.

Öteyandan, CHP Genel Başkanı Ecevit, bugün öğle yemeğini, Danimarka Başbakanı ve Sosyal Demokrat Parti Başkanı Jorgensen'in konuğu olarak yemiştir. Eski İsrail Başbakanı Simon Perez'in de bulunduğu yemekte, Ecevit ile Jorgensen, Avrupa'daki Sosyal Demokrat Partiler konusunda uzun bir görüşme yapmışlardır.

Eğitim Enstitülerinin açılması istendi

TÖB-DER, TÜM-DER, Gıda-İş, TÜS-DER, Devrimci Toprak-İş, TÜTED Diyarbakır Şubeleri, DYÖKD, DHKD, DÜFFÖD, DYD YOÖD basına ortak bir açıklama yaparak kapatılan Diyarbakır Mardin Eğitim Enstitüleri ile Tunceli Öğretmen Okulu'nun açılması, Eylül sınavlarının hemen yapılmasını istediklerini bildirdiler.

MANİSA BELEDİYESİ ELEKTRİK-SU-OTOBÜS İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN

1-300.000.00 TL. Muhammen bedelle 630 KVA 6300 400-231 Voltluk dahili-Harici Tip 2 adet transformatör işletmemizce satın alınacaktır.

2-İhalesi 26 EYLÜL 1977 Pazartesi günü saat 15. te 4768 Sayılı Kanun Hükümlerine göre işletmesi Alım Satım Komisyonu huzurunda KAPALI zarf usulüyle satın alınacaktır.

3-Geçici teminatı (18.750) TL. olup şartnameleri işletmemizde görülebilir.

4-İhaleye girebilmek için 1977 yılına ait Ticaret veya Sanayi Odası Belgesiyle işletmemize yatıracakları teminat makbuzunu veya teminat mektubunu tekliflerine ekleyerek 26. EYLÜL. 1977 pazartesi günü saat 14 e kadar işletmemiz Alım Satım Komisyonuna vermiş olmaları şarttır. Postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

(Basın: 24903)-2258

TÜRKİYE DEMİR VE ÇELİK İŞLETMELERİ İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI MÜESSESE MÜDÜRLUĞÜNDEN

Müessesemiz tarafından Yurt İçinden 8 kalemde 169 adet kontaktör satınalınacaktır.

Bu işle ilgili olarak hazırlanan ihale dosyası;

İ- a) İskenderun'da Müessesemiz Ticaret Müdürlüğünden,

b) Ankara'da Tunus Cad. No: 63 Kavaklıdere ad resindeki Tevsiat ve Koordinasyon Müessese Müdür Muavinliği Ticaret Şefliğinden,

c) İstanbul'da Cumhuriyet Cad. No: 7 Doğu Palas Kat: 4 Taksim Adresindeki Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri İstanbul Mümessilliğinden bedelsiz olarak temin edilebilir.

2-İhale 4/10/1977 Salı günü saat 15. 30'da Müessesemiz Satınalma Komisyonunda yapılacağından 77-0393/C No'lu dosyayla ilgilidir. meşruhatlı kapalı teklif mektuplarının muvakkat teminatları ile birlikte aynı gün saat 14. 30'a kadar Muhaberat Servisine tevdi edilmiş olması gerekmektedir.

3-Belirtilen gün ve saatten sonra verilen teklifler ile postada vaki gecikmeler kabul edilmeyecektir.

4-Müessesemiz 2490 sayılı kanuna tabi olmadığından ihaleyi yapıp yapmamakta kısmen veya tamamen dilediğine yapmakta serbesttir.

BASIN:(25068/2275)

TCDD ESKİŞEHİR LOKOMOTİF VE MOTOR SANAYİİ MÜESSESESİ (83 KALEM CEM' AN 15330 KG. TAKIM ÇELİĞİ SATIN ALINACAKTIR

1-Müessesemiz ihtiyacı olan 83 kalem Cem'an 15330 Kg. TAKIM ÇELİĞİ,

İhtiyaç Listesi,

Tip Mukavele ve Eksiltme Şartnamesine göre kapalı zarfla eksiltme suretiyle teklif alınarak satın alınacaktır.

2-Eksiltmesi 10/10/1977 Tarih Pazartesi günü saat 14' de Müessesemiz Alım Satım Komisyonluğunda yapılacaktır.

3-Muvakkat teminat teklif tutarının % 7'sidir.

4-Taliplerin muvakkat teminatları ile birlikte kapalı teklif mektuplarını eksiltmenin yapılacağı gün ve saate kadar Komisyonumuz adına göndermeleri veya bizzat getirmeleri gerekmektedir.

5-Eksiltme saatine kadar Komisyonumuza teslim edilmeyen veya muvakkat teminatı bulunmayan teklif mektupları geçerli değildir.

6-Bu işle ilgili Şartnameleri bedelsiz olarak Komisyonumuzdan temin edilebileceği gibi istenildiğinde posta ile de gönderilecektir.

7-E.İ.M.S. Eksiltme ve arttırma mevzuunu teşkil eden işi ihale edip etmemekte veya kısmen etmekte ve tercih ettiği talibe ihale etmekte tamamen serbesttir.

(Basın: 24985)-2276

Carter Komünist Partinin ortak olacağı bir Batı Avrupa ülkesinin NATO' da kalabileceğini söyledi

LONDRA-(AA)

Amerikan Başkanı Carter, bir Batı Avrupa Ülkesinde Komünist Parti'nin iktidara ortak olmasının o ülkenin NATO'dan ayrılmasını gerektirmeyeceğini söylemiştir.

"Reader's Digest"in bu ayki sayısında yayınlanan ve Carter'ın Batı Avrupa'da Komünist Partilerin iktidara ortak olması konusunda görüşlerini kapsayan mülakatın üç ay önce yapıldığı, fakat Fransa'da yaklaşan seçimlerde Komünist-Sosyalist İttifakının iktidara gelme olasılığı üzerine bu ay yayınlandığı bildirilmiştir.

Bugün satışa çıkan aylık yayın organında Başkan Carter şunları söylemiştir: "Bir Batı Avrupa Ülkesinde Komünist Partinin iktidara ortak olması o ülkenin NATO'dan çekilmesini gerektirmez Fakat bazı Komünist liderlerin ülkelerine mi yoksa Sovyetler Birliği'ne mi sadık kalacağı konusunda şüpheler vardır.

"Fransız seçimlerinde solun iktidara gelmesinin NATO içinde nasıl bir durum yaratacağı sorusuna Carter şöyle cevap vermiştir: "Avrupa-Komünizmi ile yakından ilgilenmiyorum. Komünist Partilerin başarısını önlemenin en iyi yolu, bu ülkelerdeki yönetimlerin dürüst açık ve halka güven veren bir siyaset izlemeleri halkın emellerinin bilincinde olmaları ve demokratik kurumlara etkinlik kazandırılmasıdır.

RADYOLAR

TRT 1

05.00 Açılış, Program
05.05 Türküler, Şarkılar
06.00 Kısa Haberler
06.02 Günaydın
06.30 Bölgesel Günaydın
07.00 Kısa Haberler
07.02 Köye Haberler
07.07 Bölgesel Yayın
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.02 Kadın Dünyası
10.01 Arkası Yarın
10.21 Bölgesel Yayın
11.01 Çocuk Bahçesi
11.16 Şarkılar
11.30 Gözde Eserler
11.45 Mehmet Özbek'ten Türküler
12.00 Bölge Haberleri
12.10 Öğle Üzeri
12.55 Reklamlar
13.00 HABERLER
13.15 Oyun Havaları
13.30 Bölgesel Yayın
14.32 Müzik Bahçesinden
15.00 Kısa Haberler
15.01 Sizlerle Birlikte
16.00 Bölge Haberleri
16.05 Türküler
16.25 Şarkılar
16.45 Çocuk Bahçesi
17.02 Akşama Doğru
18.00 Bölgesel Yayın
19.00 HABERLER
19.30 Bölgesel Yayın
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Şarkılar
20.55 Çocuklar İçin
21.02 Aldı Sazı Eline
21.20 Hafif Batı Müziği
21.40 Güfteler ve Söyledikleri
22.00 Kısa Haberler
22.02 Bölgesel Yayın (I)
23.00 Haberler
23.10-01.00 Bölgesel Yayın
24.00 Kısa Haberler
00.02 Eserlerin Dili
00.55 Kısa Haberler
01.00 Program, Kapanış

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.15 Hafif Müzik
09.30 Türküler
09.45 Olağanüstü Yorumlar
10.15 Türküler
10.30 Şarkılar
11.45 Hafif Müzik
12.00 Türküler
12.20 Bilim ve Teknikte Yeni Gelişmeler
12.40 Türküler Geçidi
13.00 Haberler
13.15 Hafif Müzik
13.30 Şarkılar
14.00 Türküler
14.15 Konumuz İnsan
14.35 Şarkıların Dili
15.00 Türküler
15.20 Şarkılar
15.40 Hafif Batı Müziği
16.00 Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
16.40 Türküler Geçidi
17.00 Büyük Eserler
19.00 Haberler
19.30 Oyun Havaları
19.45 Küçük Koro
20.15 Çağdaş Türk Sanat Müziği
20.30 Hafif Müzik
21.00 Şarkılar
21.35 Melodiler Geçidi
22.02 YAY-KUR Saati
23.00 Hafif Müzik
23.15 Bir Romanımız Var
23.30 HABERLER
23.35 Solistlerden Seçmeler
23.55 Program, Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış, Program
07.02 Güne Başlarken
07.30 Sabah İçin
08.30 Pazartesi Konseri
09.15 Bizden Besteler
09.45 Beraber Şarkılar
10.15 Diskoteğimizden
11.15 Halk Ozanları
11.45 Öğleye Doğru
13.15 Müzik Şöleni
14.45 Türk Halk Oyunları
15.00 Türk Bestecilerinden
16.00 Oda Müziği
17.00 Deyişler ve Ezgiler
17.30 Bir Solist Konseri
18.00 Plak Albüminden
19.00 Müzikli Dakikalar
20.00 Müzik Takvimi
21.00 Çağdaş Müzikte Folklor
21.45 Türküler Geçidi
22.15 Küçük Koro
22.45 Sololar
23.00 Geceden Geceye
24.00 Gece ve Müzik
00.30 Minyatür Müzik
01.00 Program, Kapanış

TELEVİZYON

18.30-BEYAZ YUNUS

TRT Televizyonu bugünden itibaren 26 bölümden oluşan ve bir Fransız yapımı olan Beyaz Yunus adlı yeni bir diziye başlıyor. Dizinin her bölümünde, geveze kuş Jean, Marina, kardeşi İan ve onlara her zaman yardımcı olan Patrik Amca ve dizinin sevimli kahramanı Yunus Balığı izlenecek. Dizinin ilk bölümünde Jean, Marina, İan ve Patrik Amca ve Yunus Balığı hep birlikte adaya giderler. İan, Yunus Balığı ile birlikte yüzmekte, Patrik Amca, Marina ve Jean onları ilgi ile izlemektedir.

18.45-TATİL BİTTİ

Televizyon Çocuk Yayınları Şubesince küçük seyirciler için hazırlanan program üç bölümden oluşuyor. Programın ilk bölümünde tatili değişik yörelerde geçiren çocuklarla yapılan bir röportaj yer alıyor. Daha sonra tatillerini Çanakkale İntepe Gençlik Kampı'nda geçiren çocuklarla yapılan bir görüşme yer alıyor. Programın son bölümünde, Ankara Milli Eğitim Müdürü Eyüp Topçu'nun tatilin bitmesi ve okulların açılması dolayısıyla yaptığı bir konuşmaya yer veriliyor.

19.15-SPOR

TRT HABER MERKEZİ SPOR ŞUBESİNCE HAZIRLANAN PROGRAMDA, HAFTANIN BİRİNCİ TÜRKİYE LİGİ FUTBOL KARŞILAŞMALARINDAN GÖRÜNTÜLER, YAZ SPORLARIYLA İLGİLİ YARIŞMALAR VE YURT DIŞINDA AVRUPA LİG KARŞILAŞMALARINDAN İLGİNÇ BÖLÜMLER EKRANLARA GELİYOR.

20.00-HABERLER

20.40-BİR ÇİÇEĞİN TERBİYESİ

Türkiye'nin haşhaş politikasını dünya kamuoyuna tanıtmak amacıyla hazırlanan bu film program, Türkiye ile Birleşmiş Milletler ortak yapımıdır. Amerika ve Avrupa'da TV izleyicilerinin renkli ve İngilizce olarak izledikleri yapım büyük ilgi görmüştür. Yapımı Türkiye adına TRT Eğitim Yayınları Şubesi Prodüktörlerinden Yavuz Tarakçıoğlu ile Birleşmiş Milletler Film Servisinden Krisna Singh yapıp ve yönettiler. "Bir Çiçeğin Terbiyesi" adlı film 1976 yılında Afyon, Uşak, Denizli, İzmir ve Ankara'da çekilip, New-York'da hazırlandı. Yapım, Türk haşhaş ekicisinin haşhaştan yararlanma yollarını, Türkiye'de uygulanan haşhaş kontrolünü ve İnterpol'un konuyla ilgili görüşleri yansıtılıyor.

21.15-TÜRK MÜZİĞİ

Ankara Televizyon Stüdyolarında hazırlanan bu Türk Halk Müziği programına katılan sanatçılar şunlar: Bilge Şan, Ramazan Şenses, Seha Okuş, Nihat Mercanlı ve Koro'dan üç türkü.

21.40-ÇAĞDAŞ EDEBİYAT DİZİSİ

TRT Televizyonu bugünden itibaren Çağdaş Edebiyat dizisi adı altında Kaptanlar ve Krallar adlı yeni bir sürekli filmin yayınına başlıyor.

22.50-GÜNE BAKIŞ

- **Yerli ya da yabancı televizyon oyunları Çarşamba günleri ekrana getiriliyor.**
- **Polisiye filmlerinin yayın günü olarak Cuma seçildi. Perşembe, klasik dizilerin yayınlanacağı gün olacak.**

TV HABERLERİ

TELEVİZYONUN YENİ YAYIN DÖNEMİ BUGÜN BAŞLIYOR

TV Daire Başkanlığı'nın ekrana gerçek niteliğini kazandırmak amacıyla, uzun süredir yoğun biçimde yürüttüğü çalışmaların ürünleri, yeni yayın döneminde izlenebilecek. TV yöneticileri 19 Eylül'de başlayacak olan yeni dönemde yabancı dizilerle, yerli yapımlar arasındaki dengesizliğin giderildiğini belirtmektedirler.

Öğrenildiğine göre, izleyiciler 19 Eylül'den sonra her hafta "En çok satan kitaplar"ın televizyona yapılan uyarlamalarını seyredebilecekler. Bu dizide, İrwing Shaw'ın "Zengin ve Yoksul"u, Faulner'in "En Uzun Yaz"ı da bulunmakta, Salı günleri ekranda bol müzik var. Ayrıca Türk sinemasından nitelikli filmler de bugün yayınlanacak.

Yerli ya da yabancı televizyon oyunları Çarşamba günleri ekrana getirilliyor. TV Tiyatro Bölümü bu oyunları gerçekleştirmek için uzun süreden beri çalışmalarını sürdürüyor.

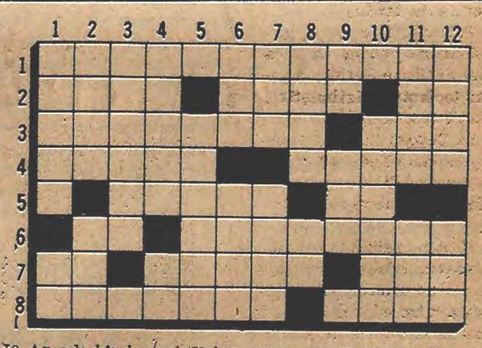
Perşembe, klasik dizilerin yayınlanacağı gün olacak. Bu dizilerden ilk olarak Henry James'in BBC tarafından ekrana aktarılan "Altın Kupa" adlı yapıtı yayınlanacak. Perşembe günleri ayrıca dünya sinemasından örnekler ekrana getirilecek.

Polisiye filmlerinin yayın günü olarak Cuma seçildi. Tony Curtis'in Mc Coy'u Richard Widmark'ın detektif Madigun'i, George Paparu'ın Banacek'i, Robert Wagner'in Switch'i Cuma akşamları yayınlanacak. Cumartesi günleri bilinen bir dizi ekranda yer alacak. Uzay 1999. Daha önce de Beyaz Cam'a getirilen Uzay 1999'da, izleyicilerin yakından tanıdıkları Barbara Bain ile Martin Landau oynıyorlar. Cumartesi akşamları ayrıca, müzik programları da yayınlanacak.

Pazar günkü yayınlar içinde yer alacağı bildirilen eski diziler arasında Bonanza, Kung-Fu, Küçük Ev, İhtiyar Delikanlı bulunmakta.

Yeni yayın döneminde bunların yanı sıra, küçük izleyicilere seslenen bir çok çocuk programı, türlü magazin ve eğlence programlarının da yer alacağı spor programlarının daha geniş kitleye seslenecek ve eğitecek düzeye getirileceği ilgililerce açıklanıyor.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1-Çernişevski'nin ütopik sosyalist romanı (İki sözcük). 2-Tutsak-Buyruk-Bir alan ölçüsü birimi. 3-Kalın kafalı-Bir göz rengi. 4-Bir erkek adı-Elastiki, 5-Yunanistan'ın başkenti-İskambilde birli. 6-MC'nin lider partisi-El altında görülen kötü iş. 7-Vilayet-Arıların balmumundan yapıp içine bal doldurdukları tekerlek-TERSİ, Su baskını. 8-"Yaşayanlar ve Ölüler" adlı yapıtın çağdaş Sovyet Yazarı-Eski değil.

YUKARDAN AŞAĞI: 1-Sebep Dumanın bıraktığı. 2-Eserler (eski dilde)-Gericilerce öldürülen Sabahattin ön adlı yazarımızın soyadı. 3-Bir hayvan. 4-Amele gibi çalışan-İtalya'da bir nehir. 5-Birdenbire. 6-Rüzgar-ABD emperyalizminin askeri saldırı aracı. 7-Fakat-Yalım. 8-Uçağın bombasını atmak üzere hedefe doğru dikine saldırması-Beyaz. 9-Bay (İngilizcede)-İddia. 10-Argoda bir buyruk (Yakala). 11-Bir çiçek-Avrupa'da bir nehir. 12-Bir arap ülkesi-TERSİ, Koşul sözcüğü.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1-Hemen-Saçak-DPT. 2-Ayakucu-Ay-BAAS. 3-laH-Rebap-Palme 4-Klan-Balabah-Ur-5-Derebeyi-Erkek. 6-Etene-Me-Tango. 7-Talip-Gri-İl. 8-Ok Mirage-zA-Ba. 9-rkA-Riza-Darwin. 10-Rodos-Er-ANKA-11-Asayiş-Akr-Afak 12-Laza-nR-Alay. 13-İle Liste-sI-Ak. 14-Şet-İbrişim-Ali. 15-İş-Eke-Saydam.

YUKARDAN AŞAĞI: 1-Halk Demokrasisi. 2-Eyalet-Kroş Leş. 2-Maharet-Adalet. 4-Ek-nenaM-Oya. 5-Nur-Belirsizlik. 6-Cebe-İrt-Şaibe 7-Subay-Paye-Sr. 8-Alım-Garanti. 9-Çapa-Ege-Kreş 10-Ay-Be-Dar-İs. 11-Partizan-Asma. 12-Banka-Arkalı. 13-Dal-En-WAFA-Ad. 14-Pamuk Gibi Ayala. 15-tseR-Olanak-Kim

ASGARİ ÜCRET NASIL HESAPLANMALI? NE OLMALI?

Türkiye' de, fiyat endekslerini hazırlayan örgütler, yansız ve bağımsız bir niteliğe kavuşturulmalıdır.

Doç. Dr. Osman Nuri KOÇTÜRK

Fiyat endeksleri siyasal iktidarların istekleri doğrultusunda düzenlenecek olursa, siyasal iktidar fiyat artışlarını düşük tutacak ve emekçilere sanki satın alma güçleri yükselmiş hayalini benim setebilecektir

Türkiye'de, toplu iş sözleşmelerinin 1963 yılında yürürlüğe girmesiyle, sanayileşen kentlerimizde ve genellikle ülkemizde fiyat endeks çalışmalarının giderek daha geniş boyutlu tartışmalara ve eleştirilere konu olduğunu görmekteyiz. Asgari ücretin saptanmasına ilişkin görüşlerde, fiyat endekslerinin kıstas alınmasını savunan kuruluşlara, günümüzde "sarı sendikaların"da katıldıklarını gözlemekte. Dolayısı ile fiyat endeksleri sorunlarını ayrıntıları ile incelemenin bir zorunluluk olduğuna inanıyoruz.

Nedir fiyat endeksleri? Kimler hazırlıyor bu tüketici fiyat endekslerini? Fiyat endekslerinin bir bölümünü oluşturan "Tüketici Fiyat Endeksleri", özellikle toplu iş sözleşmeleri dönemine girdiğimiz 1963 yılından bu yana, işçilerin ve tüm emekçilerin, sermaye kesimine karşı sürdürdükleri ekonomik savaşımlarındaki ücret isteklerini frenlemek, dondurmak amacıyla kullanılan birer yöntemdir. Önceleri sermaye kesimi tarafından, sonraları siyasal iktidarlarca kullanılan ve nihayet günümüzde "sarı sendikaların" kullandıkları tüketici fiyat endeksleri çalışmaları Türkiye'de üç kuruluş tarafından yapılmaktadır. Bu kuruluşlar siyasal iktidarın denetimi altında bulundukları için elde ettikleri sonuçlar yansız ve bağımsız değildirler. Öte yandan, fiyat endeksleri çalışmaları sırasında teknik ve kuramsal hatalar söz konusudur. Yazımızda, bunları kanıtlamaya çalışacağız.

Türkiye'deki fiyat endeks çalışmaları Ticaret Bakanlığı, İstanbul Ticaret Odası ve Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yapılmakta, bunların verileri sermayenin tüm kesimi tarafından savunulduğu gibi günümüzde "sarı sendikalar" tarafından da asgari ücret komisyonu çalışmalarında ısrarla kıstas alınagelmektedir.

Her şeyden önce Ticaret Bakanlığı ve Devlet İstatistik Enstitüsü, siyasal iktidarların organlarıdır ve çalışmaları istenildiği doğrultuda biçimlendirilmektedir. İstanbul Ticaret Odası da ticaret sermayesinin bir üst organıdır ve bu örgütün yapacağı çalışmaların emekçilerden ve tüm çalışanlardan yana olacağını beklemek "saflık" olur.

FİYAT ENDEKSLERİNİ DÜZENLEYEN KURULUŞLAR BAĞIMSIZ DEĞİLDİR.

Fiyat endekslerini düzenleyen kuruluşlar yansız, bağımsız olmadıkları, siyasal iktidarın denetimi altında çalıştıkları sürece, endekslerin sonuçlarını önceden öğrenecek iktidarın, bu sonuçları kendi doğrultusunda kolaylıkla değiştirip, kamuoyuna çok başka şekilde açıklama olanağı söz konusudur. Oysa, fiyat endeksleri sermayeyi ilgilendirdiği ölçüde, üretimin diğer ögesi olan işçileri ve tüm emekçileri de çok yakından ilgilendirmektedir.

Emekçiler yönünden fiyat artışları şu yönden önemlidir: işçilerin gerçek satın alma güçleri yükselirse, yaşam düzeyleri yükselecektir. Gerçek gelir ve satın alma gücü ise fiyat ve ücretlerden hesaplanmaktadır. Eğer, fiyat artışları, ücret artışlarının gerisinde kalıyorsa, o zaman emekçilerin satın alma güçleri artmış demektir.

Fiyat endeksleri siyasal iktidarların istekleri doğrultusunda düzenlenecek olursa, siyasal iktidar fiyat artışlarını düşük tutacak ve emekçilere sanki satın alma güçleri yükselmiş hayalini benimsetebilecektir. Gerçekte, piyasaya çıkan emekçi, satınalma gücünün ne durumda olduğunu kendi liğinden anlayabilmektedir. Fakat, günümüzde kitle iletişim ve etkileşim araçlarının hızla geliştiği ve bu araçların siyasal iktidarların denetimi altına girdiği göz önünde bulundurulursa, siyasal iktidarın geçici bir süre için de olsa emekçilere gerçekleri tersten gösterme olanağına sahip olduğu yadsınamaz. Günümüzde, bu yöntemle, kitlelerin gerçeklerden uzaklaştırıldığını örneklerle görmekteyiz. Sözgelimi, "kemerleri sıkma", "dişleri sıkma", politikasının kökeni burada yatmaktadır.

Siyasal iktidar, kendi denetimi altında bulundurduğu endeks çalışmalarında fiyat artışlarını düşük gösterecek, daha sonra emekçilere ve tüm çalışanlara seslenerek, "Siz de, ücretlerinizde bundan fazla artış istemeyin diyerek" emekçilerin sömürü payını sermayenin yararına artıracaktır. Hatta, zaman zaman ücret artışlarının fiyat artışlarının da gerisinde kalması savunulmuş (12 Mart dönemi), buna gerekçe olarak Türkiye'de üretilen malları dış piyasalarda rahat pazar bulacağı gösterilmiştir. Sermayenin daha fazla mal satacağım diye emekçilerin ve emekçilerin geçindirmekle yükümlü oldukları aileleri açlığa mahkum etmesi, hiç bir zaman beklenmemelidir. Çünkü, emekçiler günümüze değin yabancı sermayeye sattıkları emeklerinin karşılığını Türkiye'ye transfer ederek, sayısız teşvik önlemlerinden yararlanan "ihracatçılardan" çok daha fazla yararlı olmuşlardır.

BU ÖRGÜTLERDE, YANSIZ, BAĞIMSIZ UZMANLAR ÇALIŞAMAZ MI?

Eğer, ücret artışlarına fiyat endekslerinin kıstas alınması isteniyorsa, o zaman Ticaret Bakanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü ve İstanbul Ticaret Odası'na, işçilerin çıkarlarını savunan ilerici sendikaların temsilcileri alınmalı, emekçilerin endeks çalışmalarında en az sermaye ve siyasal iktidar kadar söz sahibi olması sağlanmalıdır

Yok, eğer işçilerin ve emekçilerin fiyat endekslerinden uzak tutulması isteniyorsa ve bugün bu yöntem yürürlükte ise, o zaman sermaye temsilcileri nin ve siyasal iktidarın da bu kuruluşlardan uzaklaştırılarak, söz konusu örgütlerin yansız, bağımsız nitelikte, ekonomistlerin ve matematikçilerin denetiminde çalışması sağlanmalıdır. Ayrıca elde edilen sonuçlar kamuoyuna kimseye öncelik tanınmadan, aynı anda açıklanmalıdır.

İlerici sendikaların görevi tüm emekçilerin ve işçilerin yaşam düzeylerini sürekli ileriye götürmektir. Bu nedenle, fiyat endeksleri basit bir olgu olarak ele alınmamalıdır. İlerici sendikalar, işçilerin ekonomik savaşımında endeks çalışmalarını sürdüren kuruluşlarda, eşit oyla temsil edilme doğrultusunda yoğun girişimlerde bulunma durumundadırlar.

Fiyat endeksleri güvendirici olabiliyor mu?

"Maneviyatçı" bir siyasal iktidarın temsilcileri, ücretlilerin harcamalarını saptarken, sigarayı içkiyi, sinemayı, tiyatroyu, ateşli silahları anket kapsamı dışında bırakabilir. Bu kalem harcamaları dışarda tutarak söz konusu maddelere gelen zamları dışarda bırakır, dolayısı ile fiyat artışlarının yavaşladığını öne sürebilir. Türkiye'de bugün böyle bir siyasal iktidar modeli yürürlüktedir.

Siyasal iktidar otelleri kapatarak, sözde ağır sanayi amacıyla kullanmaktadır. Ayrıca, içki, sigaraya zam yapmak, kendisine oy verenlerin bundan şikayetçi olmayacağını hesaplamaktadır. Fakat, gerçekte işçiler emekçiler giderek artan yaşam yükünü, biraz olsun sigara ve içki ile unutmak eğilimindedirler.

Öte yandan, yetersiz beslenme ve altyapı yatırımları nedeniyle artan hastalıkların tedavisinde etkin olacak ilaç ve hastane giderlerinin endekslerde düşük tutulması, barınak harcamalarının yüzde 18 ağırlıkta temsil edilmesi, borçlanmaya ödenen faizlerin dikkate alınmaması, fiyat endekslerinin güvenilir olamayacağını kanıtlamaktadır.

EMEKÇİLERİN TÜKETİM EĞİLİMLERİ FARKLILAŞIYOR

Fiyat endekslerine konu olan ücretlilerin yaşadıkları kentlerin koşulları da harcamaların türlerini değiştirmektedir. Örneğin, büyük sermayenin hertürlü kitle haberleşme ve etkileşim araçlarına egemen olduğu kentlerde emekçilerin tüketim eğilimleri farklılaşmakta, tanıtma ve pazarlama ile emekçilerin alışkanlıkları hızla değiştirilmektedir. Örneğin, Ankara, İstanbul ve İzmir kentlerinde yaşayan emekçiler TV alıcısına sahip olmak istemekte, dayanıklı elektrikli tüketim malları satın almaktadır. Bu koşullarda, emekçilerin, pil li radyo yerine elektrikli radyo ile yetinmeleri, Aygaz lambası yerine gazyağı lambası ile yetinmeleri olası görülmemektedir. Oysa, fiyat endekslerinde halen tüketimi olmayan, dolayısı ile fiyatı yükselmeyen bu tür "demode" malların yer aldığını görmekteyiz. Kapitalist üretim sürecinin önemli yönlerinden biri, üretilen mamülü sürekli geliştirerek yeni bir mal gibi piyasaya sürmek, tüketicileri bu doğrultuda etkilemektedir. Siyah-beyaz TV alıcısının piyasası yaratıldıktan sonra elektrikli radyo üretimi durmaktadır. Oysa, TV alıcısının fiyatı radyoya kıyasla çok fazladır. Emekçi istese de düşük fiyatlı radyodan satın alma olanağı bulamamaktadır. Günümüz endeksleri, geliştirilen mamüllerin yükselen fiyatlarını dikkate almamaktadır.

Endeks çalışmalarında görevli anketörlerin kimlik lerini saklamaması, sürekli olarak aynı dükkânları denetlemeleri, endeks sonuçlarını çarpıtmaktadır. Siyasal iktidarın ve sermayenin denitimindeki anket kuruluşlarının ise ticaret borsalarından, toptancı fiyatlarını esas alması, tüketicilerin alışveriş ettikleri bakkal ve manavlardaki veresiye satışlarda söz konusu olan fiyatları dikkate almaması, endekslerin güvenilirliğini yitirmektedir.

Türkiye'de geçerli olan endekslerde mantık hatası vardır. Çünkü, günümüz fiyat endeksleri fiyatlardan gitmekte, gerçek hane harcamalarını hesaba katmamaktadır. Örneğin, hanenin ısınmasını sağlayan petrol ürünlerine zam gelmemişse, endekslerde artış görülmemektedir. Oysa, eğer o yıl kış uzun sürmüşse, tüketicinin çok daha fazla ısınma harcaması yapması söz konusudur.

Oysa, uygulanan yöntemde böylesine bir harcama artışını yansıtmak olanağı bulunmamaktadır. Diğer bir örnek, bugünkü mantıkla sadece kitabın fiyatı eses alınmakta, eğitim rprogramına bir yerine 10 kitabın alınması halinde ailenin eğitim harcamalarının artığı yansıtılmamaktadır.

Özetlersek, Türkiye'de işçilerin, emekçilerin ve tüm çalışanların, toplu iş sözleşmeli yasal haklarında savundukları ücret artışları için yürürlükteki fiyat endeksleri hiç bir şekilde kıstas alınamaz. Çünkü bu endeksler, bağımlı ve yanlı örgütlerce hazırlanmaktadır. Ayrıca, endekslerin mantık ve yöntemlerinde sayısız hatalar söz konusudur. Emekçiler yönünden hedef, üretimin çarklarında yitirdikleri enerjiyi yenilemeleri için gereksinim duydukları gıda maddelerini satın alacak, en kutsal değer olan emeğe layık bir yaşam düzeyi sürdürecek, bilinçlerini arttıracak satın alma gücüne kavuşmaktır.

Bu amaçla ilerici sendikalar, emekçilerin ve tüm çalışanların çıkarlarını savunmak durumundadırlar. Fiyat endekslerinden başka ideal bir yöntem yok diyenler ise, fiyat endekslerini hazırlayan kuruluşlara işçilerin ve tüm emekçilerin gerçek temsilcilerini de almak zorundadırlar. Aksi takdirde, işçilerin temsil edilmediği kuruluşlarca hazırlanan endekslere dayanarak, "işçilerden kemerlerini sıkmaları" beklenmemelidir.

TEKSTİL ŞUBE BAŞKANLARI TOPLANDI

Temsilcilik seçimleri devam ediyor

İSTANBUL (İSTA) DİSK'e bağlı Tekstil Sanayii İşçileri Sendikası, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenler Sendikası ile yapılacak olan sözleşmenin ilkelerini görüşmek üzere Şube Başkanları düzeyinde bir toplantı yapmıştır.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenler Sendikası ile yapılacak toplu iş sözleşmesi hazırlıklarının devam ettiği dönemde, Toplu Sözleşme Büro Başkanı Hüseyin Akduman başkanlığında yapılan toplantıda, Şube Başkanları sözleşme taslağını incelemişler ve çeşitli önerilerde bulunmuşlardır.

Bildirildiğine göre, yeni sözleşme döneminin stratejisi Yürütme Kuruluyla yapılan toplantıda çizilmiştir. Tekstil Sendikası Toplu Sözleşme Bürosu Başkanı Hüseyin Akduman Tekstil Dergisine konuya ilişkin yaptığı açıklamada şunları söylemiştir:

"Toplu iş sözleşmesi teklif tasarısı ülkemizin ve işkolumuzun somut şartları gözetilerek hazırlanmıştır. Yaklaşan bu sözleşme kavgasını, ileri demokratik ve sosyal haklar sağlanarak bitirilmesi için, Şube Başkanlarımızla gerekli görüşmelerde bulunduk. Başarılı bir sözleşme mücadelesi yürüteceğimize ve bu kavgadan mutlaka galip çıkacağımıza inanıyoruz. Tekstil işçilerinin sendikalarına duydukları güven temel gücümüz olacaktır."

Bilindiği gibi aynı işkolunda Türk-İş'e bağlı TEKSİF Sendikası'nda Türkiye Tekstil Sanayii İşverenler Sendikası ile toplusözleşme imzalamıştır. Sözleşmeyle kazanılan ücret zamları ve diğer sosyal hakların açıklanmasından sonra Tekstil Sendikası yetkilileri yaptıkları açıklamada sözleşme hükümlerini çokyetersiz bulmuşlar ve sözleşmeyi "tehlikeli" olarak nitelendirmişlerdi.

Öte yandan Tekstil Sendikası'ndan bildirildiğine göre, işyeri temsilcilik seçimleri devam etmektedir. İşçiler, kendilerini yeni bir dönem temsil edecek olan temsilcilerin "gizli oy açık sayım" ilkesi gereğince seçmektedirler.

Devrimci Toprak-İş Sendikası örgütlenme çalışmalarına hızla devam ediyor

DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikasının örgütlenme çalışmalarının hızla devam ettiği bildirilmektedir.

Ağustos ayının ikinci yarısında yurdun çeşitli yerlerinde kurulu 7 işyerinde çalışan toplam 545 işçi Türk-İş'e bağlı Tarım-İş ve bağımsız Ot-İş Sendikaların-dan ayrılarak Devrimci Toprak-İş Sendikasına geçmişlerdir.

Yine yurdun çeşitli bölgelerinde bulunan 17 işyerinde Temmuz ve Ağustos aylarıiçerisinde Devrimci Toprak-İş Sendikasında örgütlenen işçiler adına işyerleri düzeyinde toplu iş sözleşmesi çağrıları yapılmıştır.

Bu arada Bayburt, Şebinkarahisar ve Erzincan'da üç işyerinde yapılan işyeri düzeyindeki toplu iş sözleşmesi çağrılarının kesinleştiği ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ile Su Ürünleri Samsun Bölge Müdürlüğünde müzakerelerin devam ettiği bildirilmektedir.

Öteyandan Devrimci Toprak-İş Sendikası ile Köy-İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı arasında Temmuz ayında imzalanan sözleşmede 1975 yılından bu yana yapılan işçi atamalarının iptali ve 13üncü maddeye istinaden işe son verme işlemlerinin ortadan kaldırılması karara bağlanmıştı. Ancak TOPRAK-SU Genel Müdürlüğünün bu kararı uygulamaması üzerine uyuşmazlığa gidileceği belirtilmektedir.

Yol-İş Federasyonu nun Genel Kurulu 21 Eylül' de toplanacak

ANKARA - (İSTA) - Yol-İş Federasyonunun Olağan Genel Kurulu 21 Eylül'de Ankara'da başlayacaktır.

Türk-İş'e bağlı sosyal demokrat sendikalardan Yol-İş Federasyonunun bu Genel Kurul toplantısında, federe tipten, milli tipe geçilmesi için çalışma yapıldığı da öğrenilmiştir.

Yol-İş Federasyonunun Genel Kurul toplantısında, İstanbul Sendikasının Kongresinde alınan kararlar gereği Türk Ceza Kanunu nun 141 ve 142'inci maddelerinin kaldırılması için gerekli girişimlerin yapılmasının beklendiği ifade edilmektedir.

«Sonsuz grev hakkı, tanınmalı lokavt suç sayılmalıdır»

Hâlâ grevin yasak olduğu işkolları var

Bugün Türkiye'de dayanışma grevi, sempati grevi, genel grev yasaktır. Gereken görüşmeler ve usûller tamamlanmadan greve gitmek yasaktır. İşkollarının bazılarında uygulanan grev yasakları, işçi sınıfımızın belirli bir kesiminin elinden grev hakkını almış olmaktadır.

Yasin ÇAĞIRANKAYA

İşçi sınıfının dünya sahnesine çıktığından bu yana grev onun en etkin savaşım araçlarından birisi olmuştur. Dünyanın dört bir yanında işçiler, ekonomik demokratik haklarını çok kez grevlerle, eylemlerle almışlar, patronların, işverenlerin "ihsanı" na güvenmemişlerdir.

Ülkemiz işçi sınıfının zengin mücadele deneyimlerine bakıldığında da ülkenin toplumsal koşullarına uygun olarak grevlerin zaman zaman yoğunlaştığı, zaman zaman da grevler karşısında lokavt uygulamalarının yoğunlaştığı görülür. Türkiye işçi sınıfının grev deneyleri ona bir okul olmuş, grevlerin sonunda, daha ileri ekonomik, demokratik haklar kazanılmıştır.

Türkiye'de belgelenmiş ilk geniş çaplı grevin 1872 yılında Kasımpaşa Tersanesi işçilerinin grevi olduğu bilinir. Yine bilindiği gibi, çeşitli tarih aşamalarında uygulanan grev yasaklarından sonra, 1961 Anayasası ve Anayasaya uyarınca çıkarılan grev yasası ile grevler yasallaşarak daha demokratik bir muhteva kazanmıştır.

Hâlâ grevin yasak olduğu işkolları var.

İşçi sınıfımızın grevlerin özü ve biçimiyle ilgili yasaların daha da demokratikleşmesi için vermiş olduğu mücadelenin boyutlarının genişlediği günümüzde hala "grev yasakları" nın uygulandığı işkolları ve durumlar vardır.

Bu gün Türkiye'de dayanışma grevi, sempati grevi, genel grev yasaktır. Gereken görüşmeler usûller tamamlanmadan greve gitmek yasaktır. İşkolu olarak da Eğitim, Sağlık, Enerji işkollarında grev yasakları vardır. İşkollarının bazılarında uygulananbu grev yasakları, işçi sınıfımızın belirli birkesiminin elinden grev hakkını almış olmaktadır.

Grevlerin yasaklanmış olduğu bu işkollarında, toplu iş sözleşmesi görüşmeleri genellikle uyuşmazlıkla sonuçlanmakta, işçilerin ekonomik demokratik hakları Yüksek Hakem Kurulu gibi "yetkili" kurullarca verilme yoluna gidilmektedir. Grev ve Lokavt Yasasının 20. maddesi gereğince uygulanan grev yasağı, işverenlerin çıkarınadır. Yasayla belirlenmiş olan grev uygulayamama durumunu bilen işverenler, toplu iş sözleşmesi görüşmelerini her zaman yokuşa sürmekte ama, İl Hakem Kurulundan sonra, Yüksek Hakem Kuruluna intikal ettirilen sözleşme görüşmesinin sonucunu memnuniyetle karşılamaktadırlar. Çünkü yasa gereği, Yüksek Hakem Kurulunun kararına Sendikanın ve işçilerin itiraz etme hakkı yoktur ve bugüne kadar, Yüksek Hakem Kurulunun kararını adil ve eşit karşılayan tek bir işçiye dahi rastlanmamıştır.

Sendikacılar ne diyor?

Grev yapılamayan işkollarında örgütlü bulunan sendika yöneticileri aynı noktada birleşiyorlar: "Sonsuz grev hakkı. Lokavt suç sayılmalıdır" diyorlar.

Sağlık İşkolunda Has-İş Eğitim İşkolunda Teknik-İş, Enerji İşkolunda TEKGES-İş Sendikası yöneticileri konuya ilişkin görüşlerini şöyle dile getiriyorlar:

HAS-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI HALİL HAYTA:

"Anayasada grev hakkı vardır. Bu hakkın işkollarına göre değiştirilmesi ve bu hakkın özünü elden alınması Anayasaya aykırıdır. Sağlık işçileri de diğer işçiler gibi sosyal ve ekonomik kazanımlarının sağlanması için grev hakkına sahip olmalıdırlar."

TEKGES-İŞ SENDİKASI GENEL SEKRETERİ YAKUP SÖNMEZ:

Grev ve Lokavt Yasasının 20. Maddesinin 5. Fıkrası "Kamu Tüzel Kişilerince veya Kamu İktisadi Teşebbüslerince yerine getirilen su, elektrik ve havagazı istihsal ve dağıtımı işlerinde greve gidilemez" demektedir. Buna mukabil, elektriküretimi yapanve dağıtan özel imtiyazlışirketlerde dahi grev yasağı uygulanmaktadır. Örneğin bir ara TES-İş Federasyonu ile Çukurova Elektrik işyeri arasında yapılmakta olansözleşme çıkmazagirince ÇukurovaElektrik işyerinde, grev kararı alınmasına rağmen, grev yapılamamıştır. Çünkü Yargıtay'dan, oybirliği ile "grev yapılamaz" kararı çıkmıştır."

TEKGES-İş Sendikası Genel Sekreterinin bahsettiği Yargıtay kararında şöyle denilmektedir:

"DSİ, TEK, Ankara EGO, İzmir ESHOT, İller Bankası, Elektrik İşleri Etüd İdaresinin hepsinin kamu teşebbüsü olduğu faaliyet ve çalışma alanlarının İşkolları Yönetmeliğinin 20 nci sıra numarasında kayıtlı "Enerji ve Havagazı istihsalve dağıtımı" alanı olduğu, bu sebeple 275 sayılı yasanın 20. maddesinin 5. bendi gereğince bu işyerlerinin grev yasağı kapsamına alınan yerlerden olduğu...alınmış bulunan grev kararının kanuna aykırı bulunduğunun tesbitine karar verilmesi gerekmiştir."

Has-İş Sendikası Genel Başkanı, bu zamana kadar toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin yapıldığı işyerlerinde her zaman uyuşmazlık sonucu alındığını, görüşmenin hemen hemen her zaman Yüksek Hakem Kuruluna intikal ettiğini belirtirken, Teknik-İş Sendikası yetkilileri de, bu gün bu nitelikte beş altı işyerlerinin varolduğunu söylemiş.

"İşçi-memur ayırımı ile ilgili kararnamenin içinde bulunduğu karmaşık durumun çözülmesi ile yüzlerce işyeri ve binlerce işçi, grev yasağı olan eğitim işyerleri, bir çok sorunlarla karşı karşıya geleceklerdir. Grev hakkına konulan her türlü kısıtlamanın kaldırılması, lokavtın suç sayılması konusunda vereceğimiz savaşım çözecektir bu sorunları.

Dayanışma grevlerinin genel grevi yasalaşması yolunda verilecek savaşım, tüm çalışanların, memurların grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı için verilecek savaşımdan ayrı değildir" demişlerdir.

Grev yapılamayan işkollarına özgü anti-demokratik yasaların kaldırılması, grev hakkının genişletilmesi için sadece bu işkollarında örgütlenen sendikaların değil tüm sendikaların ve demokratik güçlerin mücadele vermesi gereği açıktır.

Hollanda' da Türkiye' li kadınlar elişlerini satarak Maden-İş' le dayanışmaya katılıyorlar

Hollanda Türkiyeli Kadınlar Birliği (HTKB) DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası grevci üyeleri ile dayanışma amacıyla gece düzenlemiş, stad açarak kendi yaptıkları elişleri ile ilerici yayın organları satmışlardır.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Hollanda Türkiyeli Kadınlar Birliği (HTKB), DİSK e bağlı Türkiye Maden- İş Sendikası grevci üyeleri ile dayanış ması amacıyla gece düzenlemiş, stand açarak stand da kendi yaptıkları elişleri ve ilerici yayın organlarını satmaya başlamıştır.

3 Eylül 1977 günü Ulusal Kadınlar Festivaline de katıldığını belirten Hollanda Türkiyeli Kadınlar Birliği, düzenlenengecede HTKB Folklor ekibi ve Korosunun gösterilerde bulunacağını, ayrıca başka kuruluşların gösterilerine de katılınalarak buralardan Maden-İş grevci işçileri için yardım toplanacağını açıklamıştır.

HTKB Maden-İş'le dayanışmanın grevlerin sonuna kadar süreceğini belirtirek, "Maden-İş'in grevlerini yurt-dışında çalışmak zorunda bırakılan biz Türkiyeli kadın işçiler ilgi ile izlemekte ve sınıf kardeş - lerimizin şerefli savaşımları ile gurur duymaktayız. Burada bizlerde bütün gücümüzle yiğit Maden-İş' li kardeşlerimizin grevini destekliyoruz. Burada bir stand açan HTKB çeşitli ilerici yayınlar, DİSK yayınları ve afişlerinin yanısıra kadın işçi arkadaşlarımızın kendi yaptıkları elişlerini standa koyarak Maden-İş için sattı."

"Maden-İş'in grevlerini yurt dışında çalışmak zorunda bırakılan biz Türkiyeli kadın işçiler ilgi ile izlemekte ve sınıf kardeşlerimizin şerefli savaşımından gurur duymaktayız."

Irak' ta İşçi Okulları açılıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Irak Sendikalar Birliği Yayın Organı "İş çının Bineti" Dergisinde yayımlanan bir yazıya göre, ülkenin sanayi bölgelerinde iş çilere sendika yönetimi ve sorunları hakkında bilgi verilmekte ve işçileri bu alanda eğitmek için işçi okulları açılmaktadır.

Irak'ın güneyinde Basra'da işçilerin emeği ile inşa edilen ilk işçi okulu 1971 yılında kurulmuş ve bu okulun dokuz şube ve bölümden şimdiye kadar 6 bin 712 işçi eğitilerek mezun edilmiştir.

Bu okullardaki çalışmaların sosyalist ülkelerde sendika alanında özel eğitim görmüş 15 eğitmen tarafından yönetildiği de dergide ayrıca belirtilmiştir.

İZMİR İLİ DAİMİ KOMİSYONU BAŞKANLIĞINDAN

1-Mülkiyeti İzmir Özel İdaresine ait Bergama İlçesi Ertuğrul Mahallesi Hükümet Caddesinde ve 51 Ada 14 parselde 700 M2 üzerinde yapılacak olan beş katlı hizmet binası lojman ve işhanının inşaatı 2490 sayılı kanunun 31 inci maddesi hükümlerine göre kapalı zarf usulu ile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2-İşin Keşif bedeli 9.742.111,74 liradır.

3-Eksiltmesi 22.9.1977 Perşembe günü saat 11.00 de İl Özel İdare Hizmet Binasında, İl Daimi Komisyonunca yapılacaktır.

4-Eksiltme şartnamesi mesai saatleri içinde, Özel İdare Gelir Müdürlüğü, Bayındırlık Müdürlüğü ve İl Daimi Komisyonu Kaleminde görülebilir.

5-Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin;

A)-1977 yılına ait Ticaret veya Sanayi Odası belgesini,

B)-306.014,-Liralık geçici teminatını,

C)-Müracaat dilekçelerine Bayındırlık Bakanlığından almış oldukları (b) grubundan, en az bu işin keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnesi, yapı araçlarıbildirisi, teknik personel ve kredi olanaklarını bildirir Mali durum beyannamesi ile taahhüt bildirisini bağlamak suretiyle İzmir Bayındırlık Müdürlüğünden alacakları yeterlik belgesini, teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları lazımdır.

6-İsteklilerin teklif mektuplarını 22.9.1977 Perşembe günü saat 10.00'a kadar makbuz mukabili İl Daimi Komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

7-Yeterlik belgesi almak için 20.9.1977 günü mesai sonuna kadar Bayındırlık Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilan olunur.

Not: Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.

BASIN:24393-24582)

Sendikal Demokrasi tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi

Bekir YILDIRIM
(Otel Roma Temsilcisi)

Gerçek bir demokrasinin en kararlı savunucusu, tarihinde gösterdiği gibi, işçi sınıfıdır.

Günümüzde, demokrasi ve özgürlük mücadelesini en tutarlı ve kalıcı bir biçimde verme durumunda olanlar ancak, gerçekten demokrasiye inanan, yapılarında demokratik işleyişi gerçekleştiren örgütlerdir.

Kendi içinde demokratik işleyişi korumayan bir örgüt demokrasi ve sosyalizm kavgasında başarılı olamaz. Sendikal demokrasi herşeyden önce sendikaların sendikayı temsil edecek yönetecek kişi ve organları seçmesi demektir. Sendika yapısı öyle inşa edilmelidir ki tüm üyeler işyeri temsilcilerinden başlayarak, konfederasyon yöneticilerine kadar tüm kademeleri seçebilsin.

Yanlız sendikal demokrasi sadece bir seçim uygulamasıyla sınırlanamaz. Sendikal demokrasinin diğer ve en önemli ilkelerinden biride kararların hazırlanmasında ve uygulanmasında etkin bir biçimde tüm üyelerin katılımını sağlamaktır.

Sendikal demokrasinin hayata geçirilmesi tüzük çerçevesinde disiplin içinde olur. Alt organların üst organlara uyması ilkesi disiplin ve bütünlük açısından önemlidir. Böylece kararların alınıp uygulanmasında tabandan yöneticilere, yöneticilerden tabana sürekli bir gidiş geliş sağlanmış olur.

Disipline ve yönetim kademelerinin gerekliliğine inanmayan görüşler işçi sınıfının dünya görüşüne yabancıdır. Sendikaların sömürüye karşı mücadelesindeki güçlü yığınsallığı ilkeli ve disiplinli çalışmasından kaynaklanır.

Sendikal demokrasi, demokratik kitle ve sınıf sendikacılığının önde gelen ilkelerindendir. DİSK kurulduğundan bu yana sendikal demokrasiyi tabanın söz ve karar sahibi olması biçiminde belirterek benimsemiş ve bunu gittikçe daha yaygın bir şekilde uygulamıştır. Türk iş yöneticilerinin kapalı kapılar ardında işveren lerle ortaklaşa işçilerin başına çorap örme oyunları karşısında tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi DİSK ile işçi kitleleri arasındaki güven bağını pekiştirmiştir. Ancak sendikal demokrasiyi daha tutarlı ve yaygın biçimde uygulama görevi süreklidir. Hala yer yer işyerlerindeki sendikalı işçiler sendikayı kendi dışlarında bir şey gibi göstermektedirler. Oysa sendikal örgüt; yöneticiler, temsilciler ve sendikalı işçilerin tümü demektir. Üyelerimizi en geniş biçimde bilgili ve bilinçli olarak sendikal çalışmalara ve sendika içi yaşama çekebilmeliyiz. Bunun için üyelerimizi dünya, ülke, sendika, ve işyeri yaşamındaki gelişmelerden sürekli bilgili kılmalıyız. Sendikamızın bildiri, broşür afiş ve kitaplarını kesintisiz dağıtmalıyız. Eğitim çalışmaları ve toplantılar en geniş üye kitlelerimize kadar uzanmayı amaçlamalı. Böylesi çalışmaların yoğunluk kazanması taban ile tavan arasındaki ilişkilerin sağlığına işarettir.

Sendikal demokrasi bölücülüğün örgüt yıkıcılığında panzehiridir. İçiden yana gözüküp işçilerin birlik olma kavgasını kundaklayan maceracı bozguncu unsurlar (goşistler, maocular, anarşistler, vb) durmadan sınıf sendikacılığına saldırıyorlar. Temelsiz desteksiz kitle şakşakçılığı yapıyorlar. Bunlar işçilerin kendiliğinden hareketlerle ilkesiz disiplinsiz davranışlarla sermaye sınıfını yeneceğini ileri sürüyorlar, tabana tapınmayı yaranmayı sendikal demokrasi olarak anlıyorlar. Tabanın, işçi sınıfının ve tüm üyelerin çıkarlarıyla bağdaşan gerçekçi kararlar almasına çaba göstermeyi gözden uzak tutuyorlar. Bunlar sendikal demokrasiyi yüzlerce işçinin toplu sözleşme masasına oturması olarak anlıyorlar, oysa biliyoruz ki sınıf mücadelesi öğrenilir ve örgütlü olarak ilerler. İşçi sınıfının ileri ve bilinçli militanları kitlelere öncülük ederler. İşçi sınıfının ve emekçilerin birliğini sağlama yolunda maceracı bozguncu akımlarla mücadele çok önemlidir.

Özellikle işyerlerinde sendikal demokrasinin yerleşmesi bu bozgunculara göz açtırmaz, işyerinde sendikal birlik gelişir ve sağlam bir süreklilik kazanır.

Tabanın söz ve karar sahibi olması demek sendikal demokrasinin uygulanması anlamına gelir. Tabanherşeyden önce yöneticilerini seçer, sendikal demokraside birinci kural budur. Elbette yanlız yöneticileri seçmek sendikal demokrasinin gerçekleşmesi için yeterli değildir. Tabanın karar alınırken tavrını, eğilimini ortaya koyması, alınan kararların uygulanmasına katılması sonrada çalışmaları denetlemesi gerekir. Sendika taban oluşturduğu ünite ve lokallerin yöneticilerinden başlayarak kademe kademe genel başkana kadar olan yöneticilerini seçer. Kararların alınması yetkili kurullarda olur. Taban bu koşullara yol gösterecek biçimlerde ilgili konularda tavrını ortaya koyar, Çalışmalara katılma alınan kararlar doğrultusunda olur. Alınan kararların ve yapılan çalışmaların denetimi de yerine getirilir.

Tabanın söz ve karar sahibi olması demek herkesin kendi başına hareket etmesi anlamına gelmez. Taban üst organlarının kararları doğrultusunda davranır. Taban bir bütündür, tabanın tümünü ilgilendiren konularda bir işyeri bir bölge karar veremez. Taban denetimini rastgele eleştiri yöntemiyle değil, ilgili organlara konuyu götürüp tartışarak yapar, tabanın davranışlarında daha doğrusu tüm örgütün işleyişinde kargaşa değil disiplin vardır.

Tabanla, seçilen yönetim organlarının arasında uçurum yaratmak bozgunculuğun bölücülüğün maoculuğun belirgin ilkelerindendir. Bunlar tutum ve davranışlarıyla sermaye sınıfına hizmet ederler.

Politika 'da BİLİM VE MAGAZİN

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Televizyonu kullanmasını bilen bir ülke BULGARİSTAN

Günlük TV programının yarısını güncel olaylar yarısını ise kültür ve sanat oluşturuyor

Bir kitle iletişim ve eğitim aracı olarak televizyonun önemi bilinen bir olgu. Aynı zamanda televizyon dünya halklarının birbirine yaklaşması ve barışın sağlanması konusunda da önemli bir rol oynamakta.

Televizyonun önemi ve etkinliği bu denli çağdaş bir olay halini almışken yerli televizyonun yetersizliği ve çağın olaylarına tanıklık etmekten uzak kalışı düşündürücü ve üzücüdür.

Televizyonun önemini çok iyi kavramış ve bu aracı kullanmayı bilen bir komşu ülkenin, Bulgaristan'ın bu konudaki tutumunun örnek olacağı düşüncesiyle kısa bir tanıtma yazısını sunuyoruz.

Bulgar TV Stüdyolarında çekim yapılıyor

Sofya'da TV Kulesi

Bulgar Televizyonu 1959 yılının 7 Kasımında sürekli program yayınına başladı. Önceleri haftada üç gün ve akşam saatlerinde yapılan ilk yayınlar az sayıda bir seyirci tarafından birkaç bin televizyon alıcısıyle izleniyordu. Ama kısa sürede güç toplamayı becerdi Bulgar Televizyonu ve bugün iki kanaldan olmak üzere haftada 90 saatlik bir yayına ulaştı. Ülkede bugün 1.500.000'in üzerinde alıcı var. Ayrıca renkli program yayınlarının süresi de giderek fazlalaştı. Önümüzdeki yıllarda tamamen renkli yayınlara geçilmesi bekleniyor.

PROGRAMLARIN YARIDAN FAZLASI YERLİ

Bulgar Televizyonundaki yayının %40 kadarı yabancı film ve programlardan oluşuyor. Ayrıca televizyonun haber, spor, güncel olaylar, sanat, çocuk, bilim ve eğitim filmleri şubeleri olduğu gibi, film yapımcılığı, program ve planlama gibi şubelerin varlığı da bu ülkenin televizyona verdiği önemi vurgulamaya yetecektir. Günlük yayının yarısı haber ve güncel olaylara ayrılır. Geri kalan bölümde ise kültür ve sanat programları yer alır. Çocuk ve spor programlarının yanı sıra sürekli olarak yayınlanan Rusça, Almanca, Fransızca ve İngilizce dil dersleri programları da vardır.

Yabancı yapımlar ise değiş-tokuş veya satın alma yoluyla sağlanmaktadır. Başta Sovyet Televizyonu ve diğer sosyalist ülke televizyon kuruluşları olmak üzere Bulgar TV'sinin birçok yabancı ülke televizyon kuruluşları ile etkin bir işbirliği vardır ve yalnız bu yıl için 26 yeni anlaşma ve çalışma protokolünün imzalanması öngörülmüştür. Son yıllarda televizyon filmi yapımcılığında da büyük başarılara ulaştı Bulgaristan. Örneğin 26 bölümlük "Her Kilometre Başında" ve 12 bölümlük "Son Yoklama" gibi filmler yalnız Bulgaristan'da değil başka ülke televizyonlarında da başarıyla gösterildi.

Televizyonun yerini ve yararını hiç şüphesiz çok iyi biliyor Bulgaristan ve bu kitle haberleşme aracının sağladığı olanaklardan da en iyi yararlanma yollarını bilime dayanarak bulabiliyor.

1980 MOSKOVA OLİMPİYATLARI'NA BÖYLE HAZIRLANANLAR DA VAR!..

1980 Moskova olimpiyatları yaklaşıyor. Tüm dünya ülkelerinin önde gelen sporcuları, hazırlıklarını sürdürüyorlar

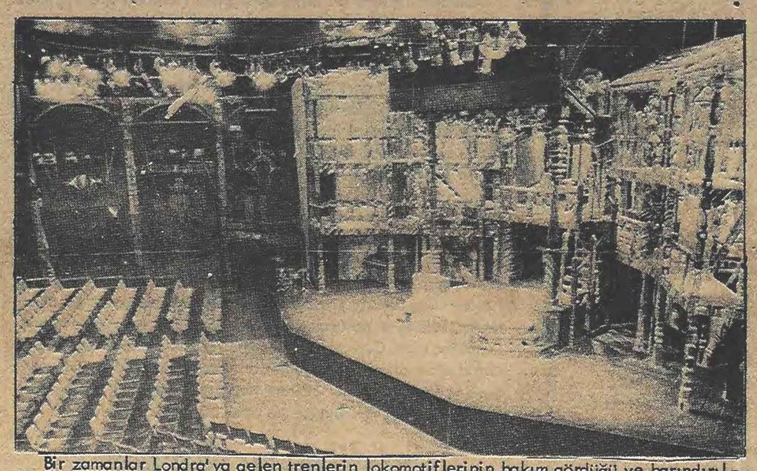
Moskova'da Olimpiyat köyünde tesislerin hazırlığı için hummalı çabalar sürerken, kent de adeta yeni baştan ele alınıyor.

Bazıları da Olimpiyatlara yukarda görüldüğü gibi hazırlanmaktalar.

Bu Federal Almanyalı atlet çok hünerli görünüyor.

Bakalım aynı hüneri Moskova'da da gösterebilecek mi?

Lokomotif tamir atölyesinden Avrupa'nın en ilginç tiyatrosuna...

Bir zamanlar Londra'ya gelen trenlerin lokomotiflerinin bakım gördüğü ve barındırıldığı bir bina olarak kullanılan "Round House." Fotoğrafta tiyatronun içi ve yönetmene geniş olanaklar veren sahnesi görülüyor.

1847 yılında lokomotif depo ve tamirhanesi için inşa edilen daire biçimindeki ilginç bir bina, geçtiğimiz yıllarda dış görünüşü değiştirmeden Avrupa'nın en ilginç tiyatrolarından birine dönüştürülmüş bulunmaktadır. Londra'nın Chalk Farm semtindeki "Round House-Yuvarlak Ev" Tiyatrosu kentin ve kıtanın en ilgi çekici binası ve bu niteliğine uyan oyunlar sergilemekle ün kazanmıştır.

Tiyatro binası olarak kullanılmaya başlandığı 1968 yılındanberi sahne gösteri türlerinin hemen hemen hepsini sergileyen bu ilginç tiyatroda sahnelenen ilk oyunPeter Brook'un gerçekleştirdiği "Thames'de Fırtına" olmuştur. Bu oyunu birçok Shakespeare klasiği, 'rock' müzikali, seks revüsü, dinsel oyunlar, pop müzik konserleri ve televizyon tartışmaları izlemiştir. Burası bir bakıma Londra'nın "köy kahvesi" gibidir.

Round Hovse'ı bir sanat merkezi biçimine dönüştürülmesi fikri ilk kez İngiliz oyun yazarlarından Arnold Wesker tarafından 1960 yılında bina bir depo olarak kullanılmaktayken ortaya atılmıştır. O dönemde Wesker oluşturduğu "Merkez 42" örgütü ile sanatın halkın ayağına götürülmesi tezini savunuyordu. Öte yandan bu olguya karşıt düşüncelerin savcısı Kenneth Tynan "İnek süt barında hizmet etmemeli" diyerek Wesker'i eleştiriyordu. Wesker'in bu binayı çok amaca hizmet eden bir sanat merkezine dönüştürme fikri pratikte uygulaması olanaksız görüldü ve bina GeorgeHoskins adlı bir devlet görevlisine bırakıldı. Hoskins bir vakıf kurma yoluna gitti ve halk ve özel kurumlardan topladığı paralarla bina yaşama kavuştu ve 1968'de ilk yapımını sergiledi. Round House'da sağlıklı bir çocuk doğmuş ve canlı bir yaşam sürülmeye başlamıştı.

DİNAZORLAR NEDEN YOK OLDU?

Geçmiş zamanların dev hayvanları, dinazorların kaybolup gitmeleri hakkında pek çok teori ortaya atılmıştır: ısı değişmesi, besinlerin azalması, artan kozmik radyasyon bunlardan birkaçıdır. Fakat bu teorilerden hiç birisi henüz kesinleşmemiştir. Sovyet jeologlarından Vasili Eliseyev'in görüşü ise, soruna başka bir açı getiriyor. Bu görüşe göre, Dinazorlar 140 milyon yıl önce dünyamızda yaşıyorlardı. Yeryüzünde çeşitli değişiklikler meydana gelmesine rağmen dinazorlar kendilerini yeni koşullara uydurabildiler. İş böyleyken, bundan 75 milyon yıl önce dinazorlar birdenbire dünyamızdan yitip gittiler. Dinazorlardan kimisi suda, kimisi havada, kimisi ise karada yaşarlardı. Bunlarda 50 ton büyüklüğünde olanlar saptanabilmiştir. Peki bu büyük hayvanlar nasıl olup da yok oldular?

Mesozoik denilen ikinci zamanın başlangıcında büyük kara parçaları ortadan kalktı. Her yanı sular kapladı. Bu sular yüzünden tüm yeryüzünde rutubet büyük ölçüde arttı. Büyük yağmurlar yağmaya başladı. Sular topraktaki kalsiyum tuzlarını denize ve göllere sürüklediler. Topraktaki kireç o kadar azaldıki tüm dinazorların kemikmerinin gelişmesi için kireç kıtlığı başladı. Bu yüzden kemikleri daha yumuşaklaştı. Büyük gövdeleri altında bu kemikler eğrilmeye başladı. Dinazorların kemiklerinin genel olarak eğri olmalarının nedeni budur.

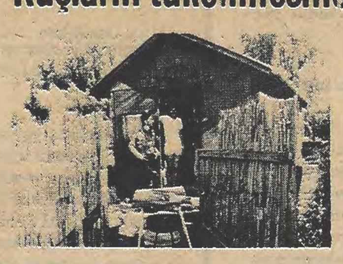
Bu sonuç olarak bu dev hayvanların ölümü demekti.

Dinazorların iskeletlerinin belirli bölgelerde bulunması da bu teoriyi doğrulamaktadır. Bu dinazorlar istedikleri tuzları bulmak içinbelli bölgelere göç etmek zorunda kalmışlardı. Birçok dinazor da denizler ya da göllerde ölmüştür.

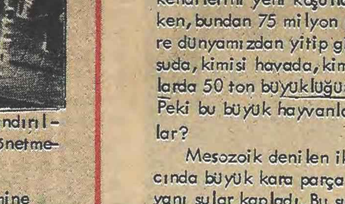
Bir hayvanat bahçesinde dinazor maketleri

Kuşların tükenmesine karşı mücadele ediliyor

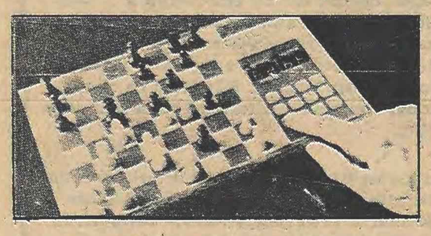

Kuşlar canlılığın, yaşamın belirtisi olan hayvanlardır. Nerde martı varsa, kara yakın demektir. Kuş seslerinin duyulduğu yerde ağaçlar var demektir. Cıvıltılarıyla insanın tatlı tatlı dinlediği kuşlar, avlık olanlarının dışında da yararlı yaratıklardır. Kuşların çoğu ağaçlardaki zararlı böcekleri, kurtları yerler ve kendi ormanını, kendi ülkelerini korurlar.

Ancak ne varki, kuşların nesli günden güne tükeniyor. Bu konuda dünyanın çeşitli ülkelerinde önlemler alınıyor. Resimde de bu önlemlerden biri görülüyor. Bir kuşun ağzından alınan parça incelenecek ve kuşun hastalığı saptanacak.

YENİ BULUŞLAR

ELEKTRONİK BEYİNLE SATRANÇ MAÇI

Kendilerine rakip bulmakta güçlük çeken iyi satranççılar için elektronik beyin iyi bir rakip olsa gerek. Piyasaya yeni sürülen portatif elektronik beyinli satrançlar da bu oyuncular için düşünülmüş özellikle. Bütün satranç oyunlarını elektronik beyine programlanmış olup, hamle karşısındabeyin en uygun direktifi vermektedir.

HER TEZGAHA TAKILIR KONTROL SİSTEMİ

Fabrikalarda kurulu elle yönetilen tezgahların daha yüksek verim ve daha duyarlı ölçüler elde edilebilecek biçimde az bir yatırımla modernleştirilmesine olanak sağlayan bir sayısal kontrol sistemi serilerin 1 mikronluk bir toleransla üretilmesini sağlamaktadır. Böylece yanılma payını tüm olarak gönderebilen bu eklenti tek bir işçinin 10 tezgaha birden bakabilmesine de olanak vermiştir.

TRAFİK KAZALARINA KARŞI YENİ BİR RADAR

Birbirini yakından izleyen otomobillerin yol açtıkları zincirleme kazaları önleme amacıyla yeni tip bir otomobil radarı geliştirilmiştir. 35 GHz Frekansta çalışan bu radar öndeki aracın frenaj sınırına girildiğinde, bir viraja aşırı hızla dalındığında ve yolda bir engel belirdiğinde sesli ve ışıklı olarak uyarıda bulunmaktadır.

GERİ ÇEVRİLEBİLİR DÜMENLİ TRAKTÖR

Bildiğimiz traktörler genellikle manevra kabiliyeti tek yöne doğru ayarlanmış araçlardır. İngiltere'de yeni imal edilen bir traktör ise yeni kolaylıklar sağlıyor. Üç tekerlekli ve yarım metre yüksekliğindeki bu traktörlerin dümeni istendiği an geri çevrilebiliyor. Böylece aracın hareket kabiliyeti büyük ölçüde kolaylaşıyor.

Sovyetler Birliği'nde 140 bin profesyonel balerin var

Sovyetler Birliğinde çeşitli sanat dallarının gelişmesine ve yaygınlaşmasına karşın bale hâlâ gözde sanat olmayı sürdürüyor. Bu çok sevilen sanat dalında bugün profesyonel olarak çalışan sadece kadın sanatçıların toplamı 140 bini bulmakta. Bunun yanında Sovyet Novosty Haber Ajansının bildirdiğine göre her sendikal lokalinde de bu sanatla uğraşan bir erkek bale sanatçısı balet bulunmakta. Profesyonel olarak çalışan bu sanatçıların tüm giderleri ise yine bağlı bulundukları sendikalar tarafından karşılanıyor. İşçiler ve köylüler arasında bale sanatının yaygınlaşmasında önemli bir etken olan bu davranışsonucunda bu sanata olan ilgi hergün artmaktadır.

ROMANYA'DAKİ TUZ DAĞLARINA TURİSTLER AKIN EDİYOR

Homeros'un "tanrıların armağanı" dediği tuz Romanya'da en çok bulunan doğal zenginliklerdendir. Eski zamanlardanberi tuz ocakları belli bölgelerde işletilir.

Ülkenin ünlü turistik bölgesi Slaniç ise bu yönden de çok ilginç bir yöredir. Slaniç'de bulunan tuz dağlarına her halde dünyanın başka bir bölgesinde raslamak olanaksız. Avrupa'nın en saf tuz yataklarının bulunduğu bu bölgede tuz mağaraları ve bir de tuz gölü bulunmaktadır. Bembeyaz tuzların oluşturduğu tepeler olağanüstü güzel görüntüler sunarken Romanya turizminin başlıca kaynaklarından birini oluşturmaktadırlar.